

Brüsszel, 2022.11.22.
COM(2022) 900 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK
ÉS AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK**

a 2023. évi költségvetési-terv javaslatok átfogó értékeléséről

Összefoglaló

Ez a közlemény az euróövezeti tagállamok és Horvátország 2023. évi költségvetésiterv-javaslataira, valamint az euróövezet egészének átfogó költségvetési helyzetére és aggregált költségvetési irányvonalára vonatkozóan a Bizottság által a 473/2013/EU rendelet alapján elvégzett értékelést foglalja össze.

A Bizottság értékelése figyelembe veszi az Ukrajna elleni orosz invázióhoz kapcsolódó makrogazdasági sokkhatást, valamint annak az EU energiabiztonsági szükségleteire gyakorolt hosszú távú hatásait, továbbá a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének 2023-ban is folytatódó alkalmazását. Az értékelés a Tanács 2022. július 12-én elfogadott költségvetéspolitikai ajánlásain alapul. A Tanács iránymutatása a következőképpen foglalható össze: 2023-ra a magas adósságállománnyal rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikáról kell gondoskodniuk, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedését a középtávú potenciális kibocsátásnövekedés alatt tartják. Az alacsony/közepes adósságállománnyal rendelkező tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal. A költségvetési iránymutatásnak való megfelelés értékelésekor mindkét esetben figyelembe kell venni az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Valamennyi tagállamot arra kérték, álljon készen arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Ajánlották továbbá, hogy többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok felhasználásával bővítsék ki a zöld és digitális átállásra, illetve a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat.

A 2023. évi költségvetésiterv-javaslatok, valamint az euróövezet költségvetési irányvonalára vonatkozó elemzés a következőképpen foglalható össze:

1. A Bizottság 2022. őszi előrejelzése szerint a magas infláció, valamint a költségvetési és monetáris politikák normalizálása közepette a gazdasági növekedés 2023-ban várhatóan szerény, de még mindig pozitív – 0,3 %-os – lesz az euróövezetben. A költségvetésiterv-javaslatok jellemzően kedvezőbb makrogazdasági forgatókönyveket tartalmaznak.
2. 2022-ben az erőteljes gazdasági fellendülésnek és a Covid19-cel kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések fokozatos megszüntetésének köszönhetően a költségvetési hiány továbbra is jelentősen csökkent a 2020-ban elért csúcshoz képest (az euróövezeti GDP 7 %-a). Mindazonáltal 2022-ben a hiány várhatóan valamennyi euróövezeti tagállamban meghaladja a 2019-es, világvárvány előtti szintet (az euróövezetben a GDP 3,5 %-a). Ez a világvárványhoz kapcsolódó fennmaradó átmeneti intézkedésekből, helyreállítási intézkedésekből, egyéb, nem ideiglenes expanzív intézkedésekből, valamint a magas energiaárak hatásának enyhítése érdekében elfogadott új intézkedésekből ered. Ez utóbbi nettó költségvetési költsége a becslések szerint a GDP 1,3 %-át teszi ki. Ezeknek az intézkedéseknek csupán kevesebb mint 30 %-a célzott. Az energiaügyi intézkedések mintegy kétharmada árintézkedés, amelyek csökkenthetik az energiafogyasztás mérséklésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló ösztönzőket. A hiány 2022-ben várhatóan tíz euróövezeti tagállamban a GDP 3 %-a felett marad.
3. Míg a költségvetésiterv-javaslatok azt jelzik, hogy a hiány 2023-ban tovább csökken az euróövezetben, a GDP 3,2 %-ára, a Bizottság előrejelzése szerint a hiány 3,7 %-ra nő. Ez a különbség időzítési problémát is tükröz, mivel némelyik terv jóval a Bizottság előrejelzése előtt készült.
4. A jelenlegi előrejelzések szerint az energiaügyi intézkedések nettó költségvetési költsége 2023-ban az euróövezeti GDP 0,9 %-át teszi ki. Ez az előrejelzés nagyrészt a néhány nagy tagállam által bejelentett jelentős, egész évre szóló szakpolitikai csomagokon alapul.

Ugyanakkor egyes tagállamok még nem jelentettek be energiaügyi intézkedéseket 2023-ra, vagy intézkedéseiket úgy jelentették be, hogy azok 2023 elején lejárnak. Ha a már bejelentett energiaügyi intézkedéseket a teljes évre vonatkozóan fenn kellene tartani, azok nettó költsége a GDP körülbelül 1 %-ával növekedhet.

5. A GDP-arányos államadósság 2023-ban mind a költségvetésirterv-javaslatok, mind a Bizottság előrejelzése szerint tovább csökken az euróövezetben, mintegy 92 %-ra (szemben a 2020. évi 99 %-kal). Rövid távon a magas inflációból eredő magas nominális növekedés alátámasztja az adósságráta csökkenését. A kamat és a növekedés különbsége kedvezőbbé válik, különösen a magas adósságállománnyal rendelkező tagállamokban, mivel a magasabb kamatlábak az államadósság hosszú futamideje miatt csak fokozatosan vonnak maguk után magasabb kamatkidadásokat. Az előrejelzések szerint 2023-ban hat euróövezeti tagállam (Belgium, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország és Portugália) adósságrátája továbbra is meghaladja a GDP 100 %-át, ezek közül további növekedés csak Belgium esetében várható.
6. Az euróövezet költségvetési irányvonala az előrejelzések szerint 2022-ben egyértelműen expanzív marad, a GDP mintegy 2,25 %-ával, a 2020. évi (a GDP 0,25 %-át kitevő) és a 2021. évi (a GDP 1,25 %-át kitevő) expanzív politikát követően. A költségvetési irányvonalat a nettó elsődleges kiadásoknak a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított változásaként mérik. Magában foglalja az euróövezeti tagállamok által bejelentett összes, energiával kapcsolatos intézkedést, de nem foglalja magában a Covid19-cel kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezen expanzív irányvonal nagy része (a GDP közel 2 százalékpontja) a nettó elsődleges folyó kiadások növekedésének tudható be, amelynek kétharmada a magas energiaárak hatásának enyhítésére irányuló, fent említett intézkedéseket tükrözi.
7. A nemzeti finanszírozású beruházások és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaiból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2022-ben várhatóan további támogatást nyújtanak a helyreállításhoz, valamint a zöld és digitális átálláshoz (körülbelül a GDP 0,25 százalékpontja).
8. A 2020–2022-es időszakban a GDP 3,75 %-át kitevő kumulált költségvetési expanziót követően 2023-ban az euróövezet költségvetési irányvonala az előrejelzések szerint nagyjából semleges lesz. A nettó elsődleges folyó kiadások 2023-ban várhatóan némileg restriktív hatást gyakorolnak az euróövezet költségvetési irányvonalára, mivel az energiával kapcsolatos intézkedések 2022-höz képest kisebb nettó hatással járnak.
9. A nemzeti finanszírozású beruházások és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaiból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2023-ban a várakozások szerint további támogatást nyújtanak az euróövezet növekedéséhez (a GDP 0,25 százalékpontjának megfelelő mértékben), hozzájárulva a zöld és digitális átálláshoz és az energiabiztonsághoz.
10. A 2023-ra előrevetített euróövezeti költségvetési irányvonal, valamint a nettó elsődleges folyó kiadások és a beruházások mögöttes alakulása nagyjából összhangban áll a Tanács 2022. július 12-i ajánlásaival és az eurócsoport 2022. október 3-i, a magas energiaárakra és az inflációs nyomásra adott költségvetéspolitikai válaszról szóló nyilatkozatával. Ez utóbbi nyilatkozat felszólított az olyan politikáktól való tartózkodásra, amelyek tovább növelnék az inflációs nyomást. Tekintettel azonban az energiaárak alakulásával kapcsolatos bizonytalanságra, valamint arra, hogy a legtöbb tagállam esetében nem áll rendelkezésre információ az energiain intézkedések 2023-ra történő esetleges meghosszabbításáról, fennáll annak a kockázata, hogy a költségvetési irányvonal a jelenleg előre jelzettnél expanzívabb lesz.

A 2023. évi költségvetés-tervezési javaslatokról készült bizottsági vélemények a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásoknak való megfelelésre összpontosítanak. A Bizottság nem tesz közzé véleményt Olaszország 2023. évi, változatlan szakpolitikát feltételező költségvetés-tervezési javaslatáról, amelyet a leköszönő kormány október 10-én nyújtott be. Ehelyett a Bizottság kellő időben véleményt fog közzétenni a 2023-ra vonatkozó aktualizált költségvetés-tervezési javaslatról, amelyet az új kormány várhatóan hamarosan benyújt. A következőkben összefoglaljuk a Bizottság véleményeit, amelyek a Bizottság 2022. őszi előrejelzésén alapulnak:

Nagy adósságállománnyal rendelkező tagállamok (Belgium, Franciaország, Görögország, Portugália és Spanyolország)

- A Tanács ajánlásának megfelelően Franciaország, Görögország és Spanyolország esetében a nemzeti finanszírozás elsődleges folyó kiadások növekedése az előrejelzések szerint a kibocsátás középtávú potenciális növekedése alatt marad, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatást, valamint az Ukrajnából menekülőkhöz nyújtott segítséggel járó költségeket. Belgium esetében nem ez a helyzet, a nemzeti finanszírozás elsődleges folyó kiadások növekedése meghaladja a potenciális növekedést, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőkhöz nyújtott ideiglenes és célzott támogatást. Portugália esetében a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedése az előrejelzések szerint megközelíti a középtávú potenciális kibocsátásnövekedést, feltételezve a magas energiaárakra válaszul bevezetett intézkedések – köztük a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás – tervezett csökkentését.
- A Tanács ajánlásának megfelelően mindegyik tagállam tervezi a zöld és digitális átállással, valamint az energiabiztonsággal kapcsolatos közberuházások finanszírozását, kihasználva többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt és más uniós alapokat. 2023-ban a GDP százalékában kifejezett összes közberuházás 2022-höz képest Franciaország és Görögország kivételével minden tagállamban vagy növekedni fog, vagy stabil marad. Belgium, Franciaország, Görögország, Portugália és Spanyolország a nemzeti finanszírozású beruházások fenntartását tervezi, mivel azok az előrejelzések szerint 2022 és 2023 között vagy növekedni fognak, vagy stabilak maradnak. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások és más uniós források segítségével finanszírozott kiadások Franciaország és Görögország kivételével minden tagállamban expanzív vagy semleges hatást gyakorolnak az általános költségvetési irányvonalra.
- A Bizottság összességében úgy véli, hogy Franciaország, Görögország és Spanyolország költségvetés-tervezési javaslatai összhangban vannak a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással, míg Belgium költségvetés-tervezési javaslata részben van összhangban az ajánlással, Portugáliáé esetében pedig fennáll az eshetőség, hogy az ajánlással való összhang csak minimális mértékű.

Kis, illetve közepes adósságállománnyal rendelkező tagállamok (Ausztria, Ciprus, Észtország, Finnország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Szlovákia és Szlovénia)

- A 2023. évi általános költségvetési irányvonal tagállamonként eltérő:
 - restriktív (a GDP +0,5 %-a és +2,3 %-a között – megegyezés szerint a negatív előjelű expanzív irányvonalat jelez): Lettország, Írország, Ciprus és Málta,
 - lényegében semleges (a GDP –0,1 %-a és –0,2 %-a között): Horvátország, Ausztria és Finnország,

- expanzív (a GDP $-0,4\%$ -a és $-2,6\%$ -a között): Litvánia, Németország, Észtország, Luxemburg, Hollandia, Szlovénia és Szlovákia.
- Az új bevételi intézkedések levonásával számított nemzeti finanszírozású folyó kiadásainak 2023-ban az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt hatása szintén eltérő tagállamonként:
 - restriktív ($+0,4\%$ és $+1,7$ százalékpont között): Horvátország, Lettország, Írország, Ciprus és Málta,
 - nagyjából semleges (körülbelül nulla százalékpont): Finnország és Hollandia,
 - expanzív ($-0,3\%$ és $-1,7$ százalékpont között): Ausztria, Litvánia, Németország, Észtország, Luxemburg, Szlovénia és Szlovákia. Ez egyik esetben sem az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknél nyújtott ideiglenes és célzott támogatásból adódik.
- A Tanács ajánlásának megfelelően mindegyik tagállam tervezi a zöld és digitális átállással, valamint az energiabiztonsággal kapcsolatos közberuházások finanszírozását, kihasználva többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt és más uniós alapokat. 2023-ban a GDP százalékában kifejezett összes közberuházás 2022-höz képest minden kis, illetve közepes adósságállománnyal rendelkező tagállamban vagy növekedni fog, vagy stabil marad. Minden tagállam tervezi a nemzeti finanszírozású beruházások fenntartását, kivéve Ciprust, Lettországot és Máltát, ahol az előrejelzések szerint 2022-höz képest 2023-ra csökkenés várható. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások és más uniós források segítségével finanszírozott kiadások Németország kivételével minden tagállamban expanzív vagy semleges hatást gyakorolnak az általános költségvetési irányvonalra.
- A Bizottság összességében úgy véli, hogy Horvátország, Ciprus, Finnország, Írország, Lettország és Málta költségvetésiterv-javaslatát összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. Ausztria, Litvánia, Németország, Észtország, Luxemburg, Hollandia, Szlovénia és Szlovákia költségvetésiterv-javaslatát részben összhangban van az ajánlással.

Bár a tagállamok a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagáltak, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket.

I. Bevezetés

A nemzeti költségvetési politikák koordinációja fontos része a gazdasági és monetáris unió gazdasági kormányzási keretének¹. E koordináció lehetővé tétele érdekében az euróövezeti tagállamok minden évben október közepéig megküldik a Bizottságnak és az eurócsoporthoz a következő évi költségvetés-tervezeteket. Ezekben a javaslatokban a tagállamok összefoglalják a nemzeti parlamentek elé terjeszteni kívánt költségvetés-tervezeteket. A Bizottság minden egyes javaslatot véleményez, és értékeli, hogy a terv megfelel-e az adott tagállam Stabilitási és Növekedési Paktumból fakadó kötelezettségeinek. A Bizottság által megfogalmazott vélemények a nemzeti kormányok számára szakpolitikai tanácsadást, a nemzeti parlamentek számára pedig tájékoztatást nyújtanak, és ezáltal elősegítik az uniós költségvetési szabályoknak és a tanácsi ajánlásoknak megfelelő költségvetések elfogadását. Horvátország 2023. január 1-jén euróövezeti tagállammá válik, és úgy határozott, hogy önkéntes alapon benyújtja a 2023-ra vonatkozó költségvetés-tervezetét. Horvátország terve így szerepel ebben a közleményben, és a Bizottság véleményt adott ki róla. Olaszország és Lettország leköszönő kormányai változatlan szakpolitikákon alapuló költségvetés-tervezeteket nyújtottak be; ezért az ezen országokra vonatkozóan ebben a közleményben bemutatott 2023. évi költségvetési adatok nem jelentenek szakpolitikai célokat. A Bizottság emellett egy átfogó értékelést is összeállít az euróövezet egészének költségvetési helyzetéről és kilátásairól.

A Bizottság értékelése a Tanács 2022. július 12-én elfogadott költségvetéspolitikai ajánlásain alapul. Az európai háborúval összefüggésben a gazdasági kilátásokat övező fokozott bizonytalanság és erős lefelé mutató kockázatok, az energiaárak példátlan emelkedése és az ellátási lánc folyamatos zavarai indokolták, hogy 2023-ra is meghosszabbítsák a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezését, amelyet a Bizottság és a Tanács 2020 márciusában aktivált². Ennek fényében a Tanács költségvetéspolitikai ajánlásai minőségi szempontból kerültek megfogalmazásra, mennyiségi szempontból alátámasztva, néhány fontos, a tagállamok államadóssággal kapcsolatos kihívásain alapuló különbségtétellel.

A 2023-ra vonatkozó tanácsi ajánlások a költségvetési irányvonal általános irányultságára és összetételére összpontosítanak, beleértve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében és más uniós forrásokból finanszírozott kiadásokat is. A Covid19 miatt bevezetett ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések nem tartoznak bele a költségvetési irányvonalba. A Tanács ajánlása szerint a magas adósságállománnyal rendelkező tagállamoknak (Belgium, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország és Portugália) prudens költségvetési politikáról kell gondoskodniuk, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedését a középtávú potenciális kibocsátásnövekedés alatt tartják. Az

¹ A költségvetés-tervezet-ajánlatok monitoringjára és értékelésére, valamint az euróövezeti tagállamok túlzott hiánya kiigazításának biztosítására vonatkozó közös rendelkezésekről szóló, 2013. május 21-i 473/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezéseinek megfelelően (HL L 140., 2013.5.27., 11. o.).

² A Bizottság a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról elfogadott, a Tanácsnak címzett közleményében (Brüsszel, 2020. március 20., COM(2020) 123 final) kifejtette, hogy álláspontja szerint a Covid19-járvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre való tekintettel az általános mentesítési rendelkezés aktiválásának feltételei teljesülnek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-i nyilatkozatukban egyetértettek a Bizottság értékelésével. A Bizottság 2022. május 23-án 2023-ra kiterjedően meghosszabbította a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazását.

alacsony/közepes adósságállománnyal rendelkező tagállamoknak az ajánlások szerint biztosítaniuk kell, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal. Az ajánlások mindkét esetben felhívták a figyelmet arra, hogy szem előtt kell tartani az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknél nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Valamennyi tagállamnak készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Emellett valamennyi tagállamnak ajánlották, hogy többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési más uniós alapok felhasználásával bővítsék ki a zöld és digitális átállásra, illetve a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat.

A 2023 utáni időszakra valamennyi tagállamnak azt ajánlották, hogy folytasson prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére irányuló költségvetési politikát. A magas adósságállománnyal rendelkező tagállamoknak emellett azt is ajánlották, hogy fokozatos konszolidáció, beruházások és reformok révén középtávon biztosítsák a hiteles és fokozatos adósságcsökkentést és a költségvetés fenntarthatóságát.

E közlemény célja kettős. Egyrészt a 2023. évi költségvetés-tervezési javaslatok átfogó értékelése alapján összesített képet ad az euróövezet költségvetési politikájáról. Másrészt országonkénti áttekintést ad a költségvetés-tervezési javaslatokról, és kifejti, hogyan értékelték a Bizottság ezeket a javaslatokat, különös tekintettel a kormányok által a magas energiaárak hatásainak enyhítésére irányulóan meghozott vagy hitelt érdemlően bejelentett költségvetési intézkedésekre, valamint az energiaügyi intézkedések minőségére.

1. táblázat: Összefoglalás a 2023. évi költségvetés-tervezési javaslatok tanácsi ajánlásokkal való összhangjának értékeléséről

	Összesített költségvetési irányvonal	A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások hozzájárulása a költségvetési irányvonalhoz <small>Figyelembe véve az energiával és a menekültekkel kapcsolatos célzott költségeket: nincs változás a következtetésben</small>	A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadásoknak a középtávú potenciális kibocsátásnövekedést el nem érő növekedése <small>Figyelembe véve az energiával és a menekültekkel kapcsolatos célzott költségeket: nincs változás a következtetésben</small>	Közberuházások a zöld és digitális átállás, valamint az energiabiztonság érdekében	Átfogó értékelés	A nemzeti finanszírozású beruházások szintjének megőrzése	A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és az uniós alapok által finanszírozott kiadások hozzájárulása
--	---	---	---	---	-------------------------	--	--

Alacsony/közepes adósságállománnyal rendelkező tagállamok							
Ausztria	✓	✗	*	✓	✗	✓	✓
Horvátország	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓
Ciprus	✓	✓	*	✓	✓	✗	✓
Észtország	✗	✗	*	✓	✗	✓	✓
Finnország	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓
Németország	✗	✗	*	✓	✗	✓	✗
Írország	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓
Lettország	✓	✓	*	✓	✓	✗	✓
Litvánia	✗	✗	*	✓	✗	✓	✓
Luxemburg	✗	✗	*	✓	✗	✓	✓
Málta	✓	✓	*	✓	✓	✗	✓
Hollandia	✗	✓	*	✓	✗	✓	✓
Szlovénia	✗	✗	*	✓	✗	✓	✓
Szlovákia	✗	✗	*	✓	✗	✓	✓

Magas adósságállománnyal rendelkező tagállamok							
Belgium	*	*	✗	✓	✗	✓	✓
Franciaország	*	*	✓	✓	✓	✓	✗
Görögország	*	*	✓	✓	✓	✓	✗
Portugália	*	*	✗ ¹	✓	✗	✓	✓
Spanyolország	*	*	✓	✓	✓	✓	✓

* Ez a táblázat csak a tagállamok tanácsi ajánlásokkal való összhangja szempontjából releváns elemeket tartalmazza. Az alacsony/közepes adósságállománnyal rendelkező tagállamok esetében az ajánlás nem érinti a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadásoknak a középtávú potenciális kibocsátásnövekedés alatt maradó növekedését, míg a magas adósságállománnyal rendelkező tagállamok esetében az ajánlás nem hivatkozik sem az összesített költségvetési irányvonalra, sem a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások költségvetési irányvonalhoz való hozzájárulására.

¹ Portugália esetében a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedése az előrejelzések szerint megközelíti a középtávú potenciális kibocsátásnövekedést, feltételezve a magas energiaárakra válaszul bevezetett intézkedések – köztük a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás – tervezett csökkentését.

II. Fő megállapítások az euróövezet egészére nézve

Gazdasági kilátások

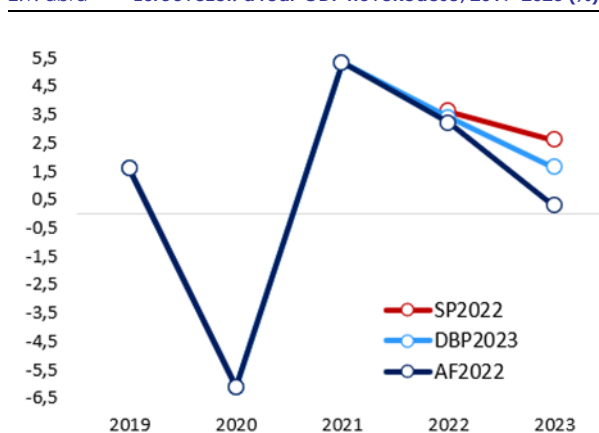
Az euróövezet gazdasága 2022-ben is folytatta a világjárvány utáni erőteljes fellendülését, de a magas infláció közepette a gazdasági aktivitás 2023-ban várhatóan meredeken lassul.

A negyedéves adatokat tekintve az euróövezeti reál-GDP már 2021 harmadik negyedévében elérte a világjárvány előtti (2019. utolsó negyedévi) szintet, köszönhetően a javuló egészségügyi helyzetnek, valamint a hatékony nemzeti és uniós szintű szakpolitikai támogatásnak. A gazdasági aktivitás a jelentős ellenszél ellenére 2022 harmadik negyedévéig reziliens maradt. Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának következményei az Oroszországból Európába irányuló földgázszállítás csökkentésével tovább súlyosbították a globális ellátási láncokban már meglévő szűk keresztmetszeteket és fennakadásokat. Az egekbe szökő energiaárak miatt az euróövezetbeli HICP-infláció kivételesen magas szintekre emelkedett (2022 októberében 10,6 %-ra), és az eltérő nemzeti energiaszerkezetek, valamint az egyenlőtlen költségvetéspolitikai intézkedések miatt nőttek a tagállamok közötti inflációs különbségek. A magas infláció ellenére 2022 első három

negyedévében folytatódott a magánfogyasztás fellendülése, köszönhetően az érintkezéssel járó szolgáltatások újbóli megnyitásának, a 2020-ban és 2021-ben felhalmozódott, történelmileg magas megtakarításokhoz kapcsolódó elhalasztott fogyasztás pótlásának, valamint a kormányok által a magas energiaárak hatásának enyhítéséhez nyújtott támogatásnak. Mindazonáltal az energiaársokk jelentős hatással van az euróövezet gazdaságának kereskedelmi feltételeire, és ezáltal a háztartások rendelkezésre álló reáljövedelmére és a vállalatok reálnyerességére. Ez az előrejelzések szerint alacsonyabb magánfogyasztást és beruházásokat eredményez majd a következő negyedévekben. A beruházások a nagyfokú bizonytalanság és a kedvezőtlenebb finanszírozási feltételek miatt már elkezdtek lassulni, míg a külföldi turizmus fellendülése támogatta az exportot. A rendelkezésre álló mutatók a lendület folyamatos csökkenésére utalnak, és a Bizottság 2022. őszi előrejelzése technikai recessziót rajzol fel, a reál-GDP-re vonatkozó két negatív értékeléssel 2022 utolsó negyedévében és 2023 első negyedévében. Az előrejelzések szerint 2022 egészében az euróövezet gazdasága a 2021-ben regisztrált 5,3 %-os fellendülést követően 3,2 %-kal fog növekedni. Ennek eredményeként 2022-ben az éves reál-GDP szintje várhatóan több mint 2 százalékponttal haladja meg a világjárvány előtti, 2019. évi szintet.

A költségvetésiterv-javaslatok és a 2022. őszi bizottsági előrejelzés alapjául szolgáló makrogazdasági előrejelzések 2022-re vonatkozóan közel vannak egymáshoz, 2023

2.1. ábra Euróövezet: a reál-GDP növekedése, 2019–2023 (%)

Megjegyzés: Franciaország nem nyújtotta be a 2022. évi stabilitási programokat, így azok nem szerepelnek az euróövezet összesített, a 2022. évi stabilitási programokra vonatkozó adataiban.

Források: 2023. évi költségvetésiterv-javaslatok (DBP 2023), az Európai Bizottság 2022. őszi előrejelzése (AF2022), 2022. évi stabilitási programok (SP2022)

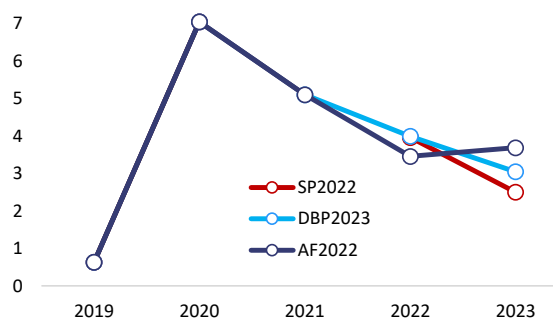
tekintetében azonban jelentősen eltérnek. A költségvetésiterv-javaslatok 2022. évi 3,4 %-os euróövezeti reál-GDP-növekedésre vonatkozó előrejelzései csak kevéssel kedvezőbbek, mint a Bizottság 2022. őszi előrejelzése (2.1. ábra és a melléklet IV.1. táblázata). 2023-ra vonatkozóan a Bizottság előrejelzése az euróövezet gazdaságának nagyjából stagnálását prognosztizálja, mindössze 0,3 %-os növekedéssel, míg a költségvetésiterv-javaslatok szerint a gazdasági aktivitás továbbra is stabil növekedést mutat, jóllehet a 2022. évinél jóval alacsonyabb ütemben (1,6 %). A 2022. évi stabilitási programok még optimistábbak voltak, és 2023-ra 2,6 %-os gazdasági növekedést prognosztizáltak.

A 2023-as gazdasági növekedés kockázatai a magas inflációs nyomás, az energiaellátási korlátok és a szűkülő finanszírozási feltételek miatt lefelé mutatnak. A geopolitikai feszültségek és különösen Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja nagyfokú bizonytalanságot vonnak maguk után az euróövezet gazdasága számára. A gázellátásnak elegendőnek kell lennie a következő tételre, de a tartós energiabiztonsághoz és a zöld átállás felgyorsításához további beruházásokra lesz szükség. Az infláció rögzülhet és visszafoghatja a fellendülést, míg a növekvő hitelfelvételi költségek felerősíthetik a vállalati szektor már meglévő pénzügyi sebezhetőségét, ami hatással lehet a növekedésre. Ezenkívül a fiskális és monetáris politikai célkitűzések közötti esetleges ellentmondás hátrányos következményekkel járhat. Végezetül pedig a világgazdaságból eredő kockázatok továbbra is jelentősek.

Költségvetési kilátások

A költségvetésiterv-javaslatok az euróövezeti hiány további csökkenését prognosztizálják 2023-ra, míg a Bizottság előrejelzése enyhe növekedést vár (2.2. ábra és a melléklet IV.2. táblázata). Miután a GDP-arányos euróövezeti hiány a 2020. évi 7 %-ról 2021-ben 5,1 %-ra mérséklődött, 2022-ben mind a költségvetésiterv-javaslatok, mind a Bizottság előrejelzése szerint ismét csökken (a GDP 3,9 %-ára, illetve 3,5 %-ára). A 2022. évi hiány azonban az euróövezetben jóval a világvárvány előtti, 2019. évi szint (a GDP 0,6 %-a) felett marad, többek között a világvárvány után elfogadott további nem ideiglenes folyó kiadások miatt. A költségvetésiterv-javaslatok 2023-ra a GDP további 0,7 százalékpontját kitevő hiánycsökkentést jeleznek előre az euróövezetben, 3,2 %-os hiánnyal. Ez a hiány-előrejelzés azonban kedvezőbb, mint a Bizottság előrejelzése, amely a következő évre a GDP 0,2 százalékpontját kitevő hiánynövekedést vetít előre, 3,7 %-os hiánnyal. Ez az enyhe növekedés az automatikus stabilizátorokból adódik, tekintettel a várható gazdasági lassulásra, a magasabb kamatkidadásokra és a bevételek abból eredő

2.2. ábra Euróövezet: államháztartási hiány, 2019–2023 (a GDP százalékában)

Megjegyzés: az euróövezet 2022. évi stabilitási programjainak (SP2022) összesített számadatai nem tartalmazzák Franciaországra vonatkozó adatokat, mivel Franciaország 2022-ben nem nyújtott be stabilitási programot.

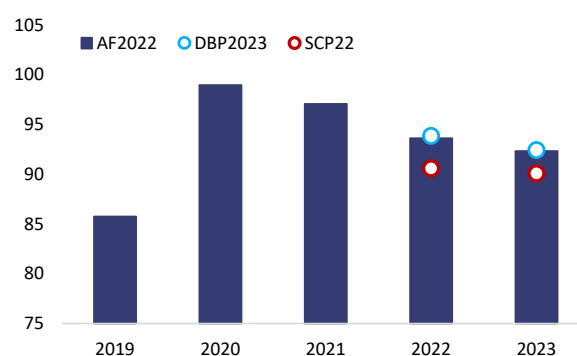
Források: 2023. évi költségvetésiterv-javaslatok (DBP 2023), az Európai Bizottság 2022. őszi előrejelzése (AF2022), 2022. évi stabilitási programok (SP2022)

csökkenésére, hogy a növekedés összetétele kevésbé lesz adóintenzív³. Ezek a hiánynövelő tényezők várhatóan bőven ellensúlyozzák azt, hogy csökkennek az energiával kapcsolatos intézkedések nettó költségvetési költségei – aminek feltétele, hogy 2023 folyamán megerősítést nyerjen az energiával kapcsolatos intézkedések egy részének megszüntetése (a 2022-ben a GDP 1,3 %-át kitevő arány helyett 2023-ban 0,9 %) – és teljesen kivezetik a Covid19-cel kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket (a becslések szerint 2022-ben a GDP 0,9 %-a – a melléklet IV.4. táblázata). Az euróövezeti tagállamok többsége a 2022. évinél kisebb hiányt tervez 2023-ra. A GDP 1 százalékpontját meghaladó csökkenést terveznek Görögországban (2,1 százalékponttal, 2,1 %-ra), Németországban (1,6 százalékponttal, 2 %-ra) és Spanyolországban (1,1 százalékponttal, 3,9 %-ra). A Bizottság előrejelzésében szereplő magasabb értékek időzítési problémát is tükröznek, mivel némelyik költségvetés-tervezési javaslat jóval a Bizottság 2022. őszi előrejelzése előtt készült el. Az euróövezet tíz tagállama – köztük négy magas adósságállománnyal rendelkező tagállam (Belgium, Spanyolország, Franciaország és Olaszország) – 2023-ban a GDP 3 %-a feletti hiánnyal számol.

A költségvetés-tervezési javaslatok és a Bizottság előrejelzése egyaránt a GDP-arányos államadósság csökkenését jelzi 2022-ben és 2023-ban (2.3. ábra és IV.3. melléklet). A költségvetés-tervezési javaslatok szerint a GDP-arányos államadósság⁴ 2022-ben 94 % lesz (azaz kisebb a 2021. évi 97 %-nál), majd 2023-ban tovább csökken körülbelül 92 %-ra⁵. Ez az előrejelzés lényegében megegyezik a Bizottság 2022. őszi előrejelzésével. Az elsődleges hiány 2023-ban továbbra is hatással lesz az euróövezet adósságdinamikájára (2.4. ábra).

A magas infláció miatt a kamatlábak és a növekedés közötti különbség 2023-ban várhatóan kedvező marad, ami hozzájárul az adósság csökkenéséhez. A (GDP-deflátorral mért) magas inflációs meglepetés növeli a GDP-arányos adósság nevezőjét, míg a magasabb kamatlábak – az euróövezeti államadósságok meglehetősen hosszú futamideje miatt – a magasabb kamatkidadások révén

2.3. ábra Euróövezet: államadósság, 2019–2023 (a GDP százalékában)

Megjegyzés: Franciaország nem nyújtotta be a 2022. évi stabilitási programot, így azok nem szerepelnek az euróövezet összesített, a 2022. évi stabilitási programokra vonatkozó adataiban.
Források: 2023. évi költségvetés-tervezési javaslatok (DBP 2023), az Európai Bizottság 2022. őszi előrejelzése (AF2022), 2022. évi stabilitási programok (SP2022)

³ A rendkívüli bevételeket (hiányokat) a bevételek GDP-hez viszonyított arányának olyan növekedésével (csökkenésével) becsülik meg, amely nem magyarázható diszkrecionális intézkedésekkel vagy az uniós költségvetésből biztosított transferekkel. Az euróövezetet illetően a Bizottság 2022. őszi előrejelzése 2021-ben a GDP 0,75 %-át, 2022-ben pedig 0,5 %-át kitevő rendkívüli bevételt vetít előre. 2023-ra a GDP mintegy 0,75 %-ának megfelelő bevételkiesés várható.

⁴ Ezek az adósságra vonatkozó adatok nincsenek konszolidálva a kormányközi hitelek vonatkozásában.

⁵ A tagállamok közül 2023-ban várhatóan Belgium, Észtország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta és Finnország adósságrátája nő. A válság előtti legmagasabb adósságrátákkal rendelkező tagállamok többsége adósságrátájának csökkenését jelzi előre 2023-ra.

csak fokozatosan befolyásolják a számlálót⁶. Ez az adósságcsökkentő „hólabdahatás”⁷ különösen erős a magas adósságállománnyal rendelkező tagállamokban. 2023-ban a GDP-arányos államadósság jelentős csökkenése várható Görögországban, Portugáliában, Cipruson és Írországban, amely országok várhatóan elsődleges többletet is mutatnak. Az előrejelzések szerint 2023-ban hat tagállam (Belgium, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország és Portugália) adósságrátája lesz magasabb a GDP 100 %-ánál, ezek közül csak Belgium esetében várható az adósságráta növekedése.

A következő évekre vonatkozó adósságráta-előrejelzéseket fokozott bizonytalanságok övezik. A központi forgatókönyvhöz képest számos különböző makrogazdasági sokkot figyelembe vevő sztochasztikus szimulációk azt mutatják, hogy az euróövezet GDP-arányos államadóssága 2023-ban várhatóan valahol 87 % és 98 % között, 2027-ben pedig 80 % és 102 % között alakul (III. melléklet). Egyrésztől több tényező is hatással van a költségvetés fenntarthatóságára. A magas inflációs környezet várhatóan negatívan befolyásolja az államadósság hosszú távú dinamikáját. Rövid távon a GDP-arányos államadósság a magasabb nominális GDP-növekedés miatt várhatóan csökkenni fog. Hosszabb távon a kamatlábak emelkedése végső soron beépül az adósság dinamikájába. A bizonytalan növekedési kilátások fényében ez azzal a kockázattal jár, hogy károsan befolyásolja az adósság hosszú távú alakulását, ami rámutat a reformok és a beruházások végrehajtásának fontosságára a növekedési potenciál újraindítása és a felelős költségvetési politikák folytatása érdekében. Emellett az állami garanciák – köztük a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben nyújtott garanciák – biztosításából eredő függő kötelezettségek lehívás esetén hátrányosan érinthetik az államadósságot és a hiányt⁸. Összességében elmondható, hogy a garantált hitelek igénybevétele tagállamonként eltérő, és egyes országok már a világjárvány kitörése előtt is jelentős összegű államilag garantált hitelekkel rendelkeztek (1. háttérmagyarázat). Másfelől több tényező mérsékli a költségvetési fenntarthatósággal kapcsolatos kockázatokat: az állampapírok futamidejének az elmúlt években tapasztalt meghosszabbodása (lásd a 6. l. táblát), a stabil finanszírozási források, valamint az EU egyes kezdeményezései, köztük a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE), illetve a még nagyobb szerepet játszó Next Generation EU és Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, a beruházások és növekedésserkentő reformok finanszírozása révén. Emellett az állampapírok egy jelentős része (a legtöbb euróövezeti tagállam esetében 10–35 %-a⁹) a Központi Bankok Európai Rendszerének birtokában van.

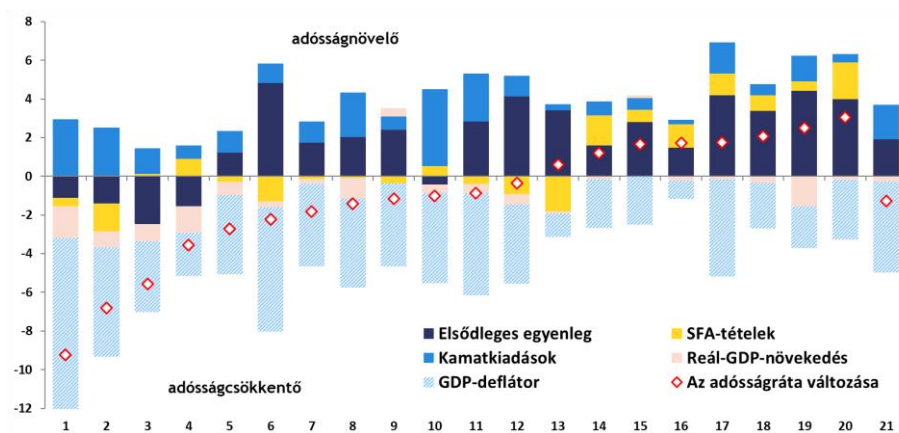
⁶ Az euróövezetben az átlagos futamidő jelenleg 8,1 év (2022. szeptemberi adatok, forrás: kormányzati pénzügyi statisztika, EKB).

⁷ Az úgynevezett „hólabdahatás” a kamatkidadásoknak az adósság éves felhalmozódására gyakorolt hatását, valamint a reál-GDP növekedésének és az inflációnak (GDP-deflátor) az adósságrátára gyakorolt hatását adja vissza.

⁸ A függő kötelezettségek általában csak akkor jelennének meg az államadósságban és a hiányban, ha lehívnák őket, kivéve a szabványosított garanciák esetét. Egyes esetekben a kormányok a Covid19-válságra reagálva szabványosított garanciákat bocsátottak ki, és az ilyen garanciák tekintetében az ESA 2010 szabályaival összhangban kezdettől fogva megállapítottak egy becsült hiányhatást.

⁹ 2021-re vonatkozó adatok, forrás: kormányzati pénzügyi statisztika, EKB.

2.4. ábra A GDP-arányos államadósság változásának összetevői, 2023 (a GDP százalékpontja)

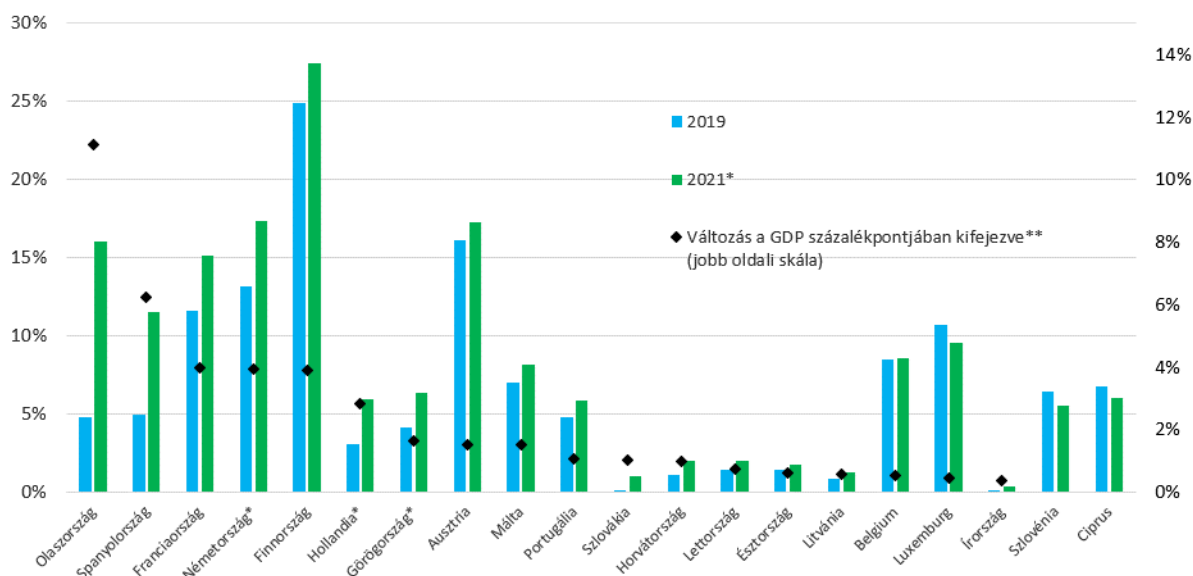

Forrás: az Európai Bizottság 2022. őszi előrejelzése

1. háttérmagyarázat: Garanciák a 2023. évi költségvetés-tervezésben

Az állami garanciák és a likviditási támogatás egyéb formái – nevezetesen az adóhalasztások és a hitelek – a Covid19-válságra válaszul hozott támogatási intézkedések fontos részét képezték. A költségvetés-tervezésben foglalt jelentések kiemelik, hogy e rövid távú intézkedések többsége mára lejárt; ezenkívül a ténylegesen kibocsátott garanciák összege jellemzően alacsonyabb (gyakran lényegesen alacsonyabb) maradt a garanciarendszerek eredetileg bejelentett maximális méreténél. A Covid19-hez kapcsolódó garanciák kumulatív kibocsátása 2020 óta lényegesen alacsonyabb, mint a globális pénzügyi válság idején. Mindazonáltal a 2020-as és a 2021-es garanciakibocsátások – függetlenül attól, hogy azok közvetlenül kapcsolódtak-e a Covid19-válsághoz vagy sem – egyes euróövezeti tagállamokban, különösen Olaszországban, Spanyolországban, Franciaországban, Németországban és Finnországban láthatóan hatással voltak a fennálló függő kötelezettségek szintjére (lásd a B1.1. ábrát).

B1.1. ábra: Euróövezet: az állami garanciák összesített volumene, 2019–2021 (a GDP százalékában)

(*): Németországra, Görögországra és Hollandiára vonatkozóan nem állnak rendelkezésre 2021-es adatok, és az összehasonlítás 2019 és 2020 közötti

(**) A 2019 és 2021 (vagy 2020) közötti változás a 2019-es (Covid előtti) GDP százalékában van megadva

Az adatok forrása: Eurostat, gov_10dd_guar vagy a hiányzó adatok esetében gov_cl_guar adatkészletek, 2022. október

A költségvetés-tervezés jelenleg nem utal arra, hogy az energiaválság és az Ukrajna elleni orosz agressziós háború széles körű likviditási intézkedéseket váltott volna ki. Mindazonáltal egyes tagállamok beszámoltak ilyen intézkedésekről a terveikben: Finnország például úgy döntött, hogy garanciákat, kölcsönöket és hasonló mechanizmusokat bocsát ki az energiaágazat számára, Szlovénia garanciát kíván kibocsátani a nemzetközi energiapiacokon működő állami tulajdonú vállalatok támogatására, Luxemburg pedig úgy döntött, hogy hitelgarancia-rendszert vezet be az energiaárak vállalatokra gyakorolt kedvezőtlen hatásainak enyhítése érdekében.

Az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió gazdasági következményeire adott költségvetési válasz

A tagállamok az Ukrajna elleni orosz invázióra és az azt követő 2022-es energiaválságra válaszul jelentős költségvetési intézkedéseket hoztak. A tagállamok számos szakpolitikai intézkedést vezettek be annak érdekében, hogy enyhítsék az egekbe szökő energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt közvetlen gazdasági és társadalmi hatását. Ebben az összefüggésben kulcsfontosságú szakpolitikai célkitűzés az alacsony jövedelmű háztartások védelme és az energiaigényes iparágak e hirtelen áringadozással szembeni megóvása. A Bizottság előrejelzése a magas energiaárak rövid távú gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítését célzó új diszkrecionális intézkedések nettó költségvetési költségét az euróövezeti GDP 1,3 %-ára becsüli (a melléklet IV.5. táblázata). Ezen intézkedések többségét ideiglenes intézkedésként jelentették be. Mindazonáltal, míg ezen intézkedések mintegy egyharmada (az euróövezet GDP-jének 0,4 %-a) célzott (az intézkedések meghatározásának további részleteit lásd a III. szakasz „Az energiaárak emelkedésének leginkább kitett háztartásokra és vállalkozásokra irányuló intézkedések értékelése” című fejezetében), és az energiaáraknak leginkább kitett háztartásokra és vállalkozásokra irányul, az intézkedések kétharmada (vagy az euróövezeti GDP 0,9 %-a, az energiavállalatok extraprofitjából származó bevételek nélkül számítva) nem tekinthető megfelelően célzottnak. 2022-ben az Oroszország agressziós háborúja nyomán Ukrajnából menekülők befogadásának és integrálásának költségvetési költsége a becslések szerint az euróövezet egészét tekintve a GDP 0,1 %-át teszi ki, az egyes tagállamok közötti különbségekkel.

Az energiával kapcsolatos intézkedések 2023-ra előre jelzett fokozatos visszaszorítása a költségvetésiterv-javaslatokban bejelentett intézkedéseken alapul, és az energiaárak alakulását övező bizonytalanság függvénye, míg az Ukrajnából érkező menekültek befogadásának költségvetési költsége várhatóan továbbra is meglehetősen korlátozott lesz. A Bizottság előrejelzése szerint 2023-ban az energiával kapcsolatos intézkedések nettó költségvetési költsége várhatóan az euróövezeti GDP 0,9 %-ára csökken, mivel néhány tagállam csak a következő év néhány hónapjára fogadott el (vagy jelentett be) intézkedéseket, vagy egyáltalán nem hozott intézkedéseket. Így 2023-ban az energiával kapcsolatos újabb intézkedések meghosszabbítása vagy elfogadása – az energetikai vállalatok extraprofitjára kivetett további adók ellenére – valószínűleg az euróövezeti GDP további 1 %-ával növelné ezen intézkedések nettó költségvetési költségeit, megközelítve a 2023-as GDP 2 %-át (további részletekért lásd a III. szakasz „Az energiaárak emelkedésének leginkább kitett háztartásokra és vállalkozásokra irányuló intézkedések értékelése” című III. fejezetét). Az Oroszország agressziós háborúja nyomán Ukrajnából menekülők befogadásának és integrálásának költségvetési költsége a becslések szerint továbbra is az euróövezeti GDP 0,1 %-át teszi ki.

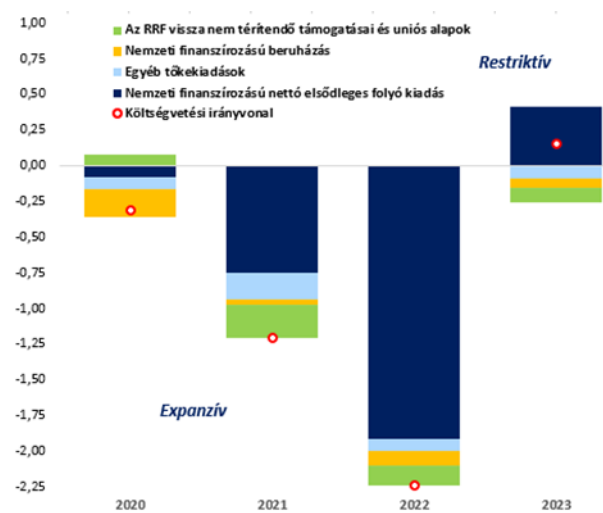
Az euróövezet költségvetési irányvonalának értékelése¹⁰

Az euróövezet költségvetési irányvonala 2022-ben nagymértékben expanzív. A Bizottság 2022. őszi előrejelzése alapján az euróövezet költségvetési irányvonala 2022-ben továbbra is expanzív, a GDP mintegy 2,25 %-ának megfelelő mértékben, a 2021-ben, illetve 2020-ban regisztrált, a GDP 1,25 %-át, illetve 0,25 %-át kitevő expanziót követően (2.5. ábra). A költségvetési irányvonal magában foglalja mind a nemzeti, mind az uniós költségvetésből eredő impulzust, de nem foglalja magában a Covid19-cel kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket¹¹. Az energiával kapcsolatos valamennyi intézkedés szerepel a költségvetési irányvonalban. A 2022. július 12-i tanácsi ajánlásokkal összhangban azonban ez a közlemény az értékelésnél figyelembe veszi energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknél nyújtott ideiglenes és célzott támogatást.

Összességében 2022-ben a nettó elsődleges folyó kiadások alakulása erősen expanzívnek tűnik. A nemzeti finanszírozású nettó elsődleges folyó kiadások 2022-ben várhatóan jelentősen, a GDP közel 2 százalékpontjával járulnak hozzá az expanzív irányvonalhoz. Az

expanzív hozzájárulás mintegy kétharmada a kormányok által a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítése érdekében hozott intézkedésekhez kapcsolódik. Ezek az intézkedések nagyrészt széles körűnek tűnnek, és nem a veszélyeztetett csoportokat célozzák. A fennmaradó egyharmad a mögöttes nettó folyó kiadások – különösen a szociális transzferek – növekedéséhez kapcsolódik, amelynek mértéke meghaladja a középtávú potenciális növekedést. Ez az expanzív tendencia hozzájárult a belső kereslet támogatásához, miközben fokozta az inflációs nyomást és hatással volt több tagállam – köztük magas adósságállománnyal rendelkező tagállamok – költségvetési helyzetére. 2022-

2.5. ábra Az euróövezet költségvetési irányvonala és annak összetevői, 2020–2023 (a GDP %-ában)

Forrás: az Európai Bizottság 2022. őszi előrejelzése

¹⁰ A költségvetési irányvonal a diszkrecionális költségvetési politika által a gazdaságnak adott rövid távú impulzust méri. A 2021. évi stabilitási programokra vonatkozó tanácsi ajánlások óta alkalmazott megközelítéssel összhangban ez a közlemény a nettó elsődleges kiadásoknak a tízéves potenciális növekedéshez viszonyított éves növekedését vizsgálva értékeli a költségvetési irányvonalat. A további részleteket lásd a statisztikai melléklet „A 2023. évi költségvetés-tervezési javaslatok értékelése keretében felhasznált mutatók” című háttérmagyarázatában.

¹¹ A Covid19 miatt bevezetett ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések főként a világjárvány által sújtott háztartások és vállalkozások fennmaradásához szükséges transzfereket foglalják magukban. Ezek az intézkedések nem tartoznak bele a költségvetési irányvonalba, mivel a folyósítás időpontjában a gazdasági tevékenységek világjárványhoz kapcsolódó korlátozásai (pl. széles körű kijárási korlátozások, utazási korlátozások stb.) miatt feltételezhető, hogy a gazdasági növekedésre gyakorolt közvetlen hatásuk korlátozott. Ezt a feltételezést alátámasztja a háztartások 2020-ban és 2021-ben tapasztalt, történelmileg magas megtakarítási rátája és a 2022. évi reziliens magánfogyasztás is. Ha a Covid19-cel kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket nem zárták volna ki, az euróövezet költségvetési irányvonala 2020-ban erősen expanzívnek tűnhetett volna (a GDP mintegy 3,5 %-ával), 2021-ben pedig hasonlóan expanzív maradt volna (1,25 %-kal), míg 2022-ben nagyjából semlegesnek, 2023-ban pedig (körülbelül 1 %-kal) restriktívnek tűnt volna.

ben a nemzeti finanszírozású beruházásokból és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok által finanszírozott kiadásokból további expanzív hozzájárulások várhatók (körülbelül a GDP 0,25 százalékpontját kitevő mértékben).

Három évig tartó költségvetési expanziót követően a jelenlegi előrejelzések szerint a 2023-ra vonatkozó költségvetési irányvonal nagyjából semleges lesz, ami az energiával kapcsolatos intézkedések tervezett visszavonásának függvénye. A költségvetés-tervezési javaslatokban szereplő információkat tartalmazó bizottsági előrejelzés szerint az euróövezet költségvetési irányvonala 2023-ban nagyjából semlegessé válik. Ezt az irányvonalat a világjárványt követő 2020–2022-es időszakban a GDP 3,75 %-át kitevő kumulatív expanzióval összefüggésben kell mérlegelni. Emellett ez a semleges költségvetési irányvonal 2022-höz képest az energiával kapcsolatos intézkedések részleges visszaszorulását feltételezi, ami bizonytalan (további részletekért lásd a III. szakasz „Az energiaárak emelkedésének leginkább kitett háztartásokra és vállalkozásokra irányuló intézkedések értékelése” című III. fejezetét).

A nemzeti finanszírozású beruházások és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaiból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2023-ban várhatóan tovább bővülnek. A növekedést ösztönző kiadások e további (GDP-arányosan mintegy 0,25 %-os) növekedése hozzá fog járulni az importált, különösen az Oroszországból származó fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiától való függés csökkentéséhez. Emellett a magán- és a közberuházásokhoz nyújtani tervezett költségvetési támogatás és a termelékenységet fokozó reformok kedvező hatást gyakorolnak a potenciális növekedésre, ezen keresztül pedig a középtávú költségvetési fenntarthatóságra.

A nettó elsődleges folyó kiadások 2023-ban némileg restriktív hozzájárulást jelentenek. Az euróövezet energiával kapcsolatos intézkedéseinek alacsonyabb becsült nettó hatása nagyban magyarázza ezt a GDP-arányosan mintegy 0,5 százalékpontos restriktív hozzájárulást. Ez az értékelés azonban felülvizsgálható, ha a meglévő intézkedéseket meghosszabbítják, vagy ha tartósan magas energiaárak esetén további támogatást nyújtanak.

Úgy tűnik, hogy az euróövezet előre jelzett költségvetési irányvonala, valamint a nettó elsődleges folyó kiadások és beruházások mögöttes alakulása összhangban áll a 2023. évi költségvetéspolitikai ajánlással. Összességében a 2023-ra tervezett költségvetési politikák a jelenlegi várakozások szerint nem járulnak hozzá a keresleti oldal inflációs nyomásához, és javítanak az euróövezet gazdaságának kínálati oldalát, kiegészítve a monetáris politika EKB általi, folyamatban lévő normalizálását.

A monetáris politika irányvonala

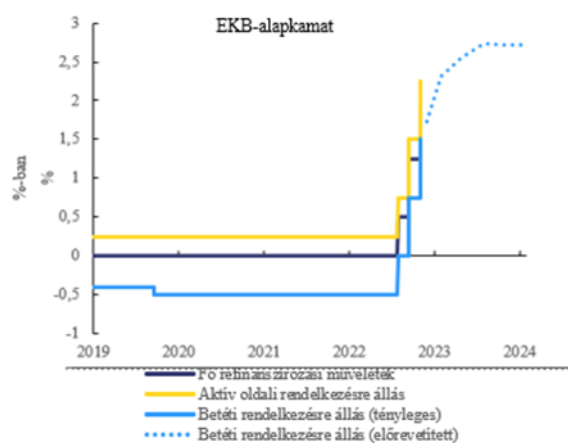
A monetáris politika normalizálódása az alapkamat gyors emelkedését vonja maga után a példátlanul magas infláció közepette. A történelmileg magas infláció, amely 2022 októberében az euróövezetben elérte a 10,7 %-ot, az alapkamat gyors emelkedéséhez vezetett, amely július óta 2 százalékponttal növekedett. Az alapkamat normalizálása röviddel az eurórendszer nettó eszközvásárlásainak július eleji lezárultát követően kezdődött meg. A jövőben az alapkamat tovább emelkedése várható (2.6. ábra). Ugyanakkor a pandémiás vészhelyzeti vásárlási program keretében szerzett, lejárató értékpapírokat 2024 végéig továbbra is újra be kell fektetni, míg az eszközvásárlási program lezárására irányadó elvek bejelentése az EKB decemberi ülésén várható. Októberi ülésén az EKB arról is határozott, hogy ösztönzőket biztosít a bankok számára a célzott hosszabb lejáratú refinanszírozási műveletek

programja keretében kapott finanszírozás előtörlesztésére annak érdekében, hogy kivonják a pénzügyi rendszerből a többletlikviditást.

Miközben az infláció átmenetileg alacsony reálkamatlábakkal jár, a nominális pénzügyi feltételek jelentősen szigorodtak. Szigorodtak a piaci alapú pénzügyi feltételek, valamint az euróövezeti bankok hitelfeltételei. A finanszírozási költségek összetett mérőszáma¹² az elmúlt év vége óta erőteljes emelkedő tendenciát mutat a háztartások és különösen a nem pénzügyi vállalatok esetében. A monetáris politika normalizálódása együtt járt az államkötvények hozamának emelkedésével, valamint a kevésbé eladósodott és az eladósodottabb euróövezeti tagállamok által fizetett kamatok közötti különbség növekedésével. Míg a magas infláció azt jelenti, hogy a rövidebb lejáratú reálkamatok jelenleg negatívak, a reál pénzügyi feltételek a jövőben – az infláció enyhülése és a magasabb alapkamatnak a kereskedelmi hitelkamatokra való fokozatos áthárítása miatt – várhatóan feszesebbé válnak.

A magas és tartós inflációval összefüggésben alapvető fontosságú a monetáris és a költségvetési politika következetes kombinációjának fenntartása. 2020–2021-ben a nagyon laza monetáris politika hozzájárult a tagállamok költségvetési mozgásterének bővüléséhez, amit a Covid19-világjárvány negatív hatásainak ellensúlyozására használtak fel. Ugyanakkor a költségvetési politika a banki hitelezésre vonatkozó garanciák kiterjesztésével hozzájárult a monetáris politika zökkenőmentes transzmissziójához. A monetáris politika jelenlegi normalizálódása a magas és tartós infláció közepette immár csökkenti a költségvetési mozgásteret. Ez szükségessé teszi a fiskális politikai intézkedések észszerű alkalmazását, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalatok megcélzásával, az árjelzés fenntartása és az inflációs dinamika kiéleződésének elkerülése mellett.

2.6. ábra EKB-alapkamatok

Megjegyzés: A betéti rendelkezésre állásra vonatkozó kamatláb-előrejelzések a határidős €STR OIS (egynapos indexált swap) kamatlábak alapján.

Forrás: Bloomberg, saját számítások

¹² A hitelfelvételi költségek összetett mutatója (CCCI) az euróövezeti vállalati szektor és háztartások külső finanszírozási költségeinek szintetikus mérőszáma, amelyet a Bizottság szolgálatai számítanak ki. A nem pénzügyi vállalatok esetében a mutató magában foglalja mind a banki hitelek, mind pedig a pénzügyi piacokon igénybe vett hitelek költségét. A háztartások esetében a mutató a bankok által kínált fogyasztási, ingatlanvásárlási és egyéb hitelek költségeit tartalmazza.

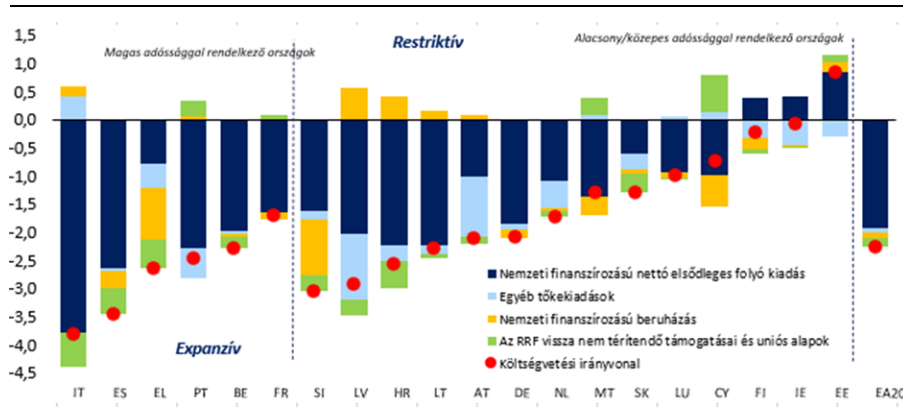
III. Az egyes költségvetésiterv-javaslatok áttekintése

A tagállamok költségvetési irányvonalának értékelése

Költségvetési irányvonal 2022-ben

2022-ben szinte valamennyi euróövezeti tagállamban expanzív költségvetési irányvonal várható, beleértve a magas adósságállománnyal rendelkező tagállamokat is, amelyek számára a Tanács prudens költségvetési politikát ajánlott (3.1. ábra). A Bizottság 2022. őszi előrejelzése alapján Észtország az egyetlen olyan ország, amely idén a becslések szerint restriktív irányvonalat képvisel, míg Finnország és Írország irányvonala nagyjából semleges. Észtország esetében a GDP-deflátor 2022-re várható rendkívüli – és részben előre nem látott – növekedése (14,3 %) az egyik oka a restriktív eredménynek, mivel egyes kormányzati kiadások (például a szociális transzferek vagy a közszféra bérei) egyéves késéssel tükrözhetik a magas inflációt. Szintén nagyon erős (10 % feletti) GDP-deflátor-növekedést prognosztizálnak Litvánia (16,5 %) és Lettország (11,0 %) esetében is, míg a GDP-deflátor euróövezeti összesített inflációjára vonatkozó előrejelzés 4,6 %. A Tanács 2021. június 18-án csak az alacsony/közepes adósságállománnyal rendelkező tagállamoknak ajánlott támogató költségvetési irányvonalat 2022-re. A magas adósságállománnyal rendelkező tagállamok, amelyek számára azt ajánlották, hogy folytassanak prudens költségvetési politikát és tartsák fenn a nemzeti finanszírozású beruházásokat, idén mind nagyon expanzív irányvonalat mutatnak, és a legtöbb esetben a nettó elsődleges folyó kiadások jelentik a fő hajtóerőt¹³. 2023 tavaszán a Bizottság a 2022. évi költségvetési eredményadatokat alapján értékelni fogja a Tanács által a tagállamoknak címzett országspecifikus költségvetési ajánlásoknak való megfelelést.

3.1. ábra Az euróövezeti tagállamok költségvetési irányvonala és annak összetevői, 2022 (a GDP százalékában)

Forrás: az Európai Bizottság 2022. őszi előrejelzése

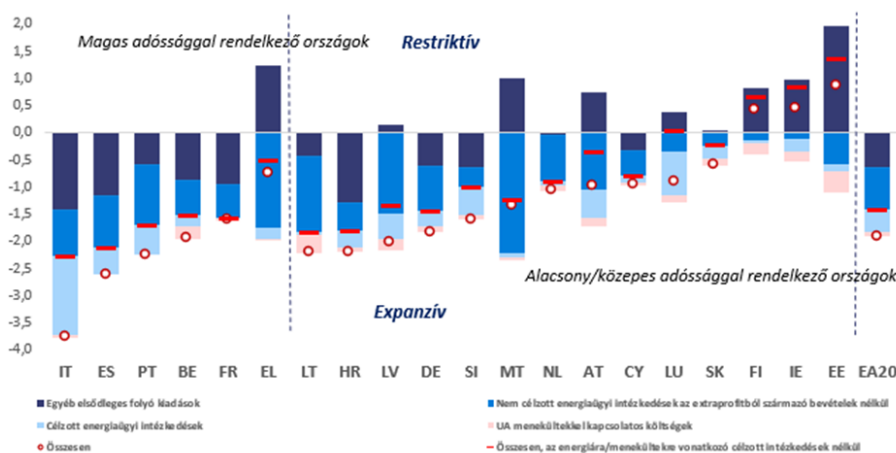
A tőkekiadásokat a tagállamok többségében nemzeti és uniós források is támogatták. A Tanács a 2021. június 18-i ajánlásaiban felkérte az összes tagállamot, hogy 2022-ben tartsák

¹³ A Tanács Olaszországnak és Portugáliának azt ajánlotta, hogy 2022-ben korlátozzák a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését, míg Bulgária, Horvátország, Lettország és Litvánia esetében annak ellenőrzés alatt tartását ajánlotta. Az akkori (2021. tavaszi) előrejelzések szerint e tagállamok esetében az említett kiadások 2022-ben jelentős (a GDP több mint 0,5 százalékpontját kitevő) támogató hozzájárulást jelentenek a költségvetési irányvonal tekintetében.

fenn a nemzeti finanszírozású beruházásokat, és használják fel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt a helyreállítás támogatására. A várakozások szerint a legtöbb euróövezeti tagállamban fennmaradtak a nemzeti finanszírozású beruházások. Kivételt képez Olaszország, Lettország, Horvátország, Litvánia és Észtország, ahol 2022-ben a költségvetési irányvonal ezen összetevője várhatóan GDP-arányosan több mint 0,1 százalékponttal csökken. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások felhasználása azonban e tagállamok esetében a tervek szerint növekedni fog. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és más uniós alapok által finanszírozott kiadások a becslések szerint ebben az évben valamennyi euróövezeti országban növekednek vagy nagyjából stabilizálódnak, kivéve Portugália, Málta és Ciprus esetében az egyéb uniós alapokhoz kapcsolódó alacsonyabb kiadások miatt (3.1. ábra).

2022-ben a legtöbb tagállamban a nettó elsődleges folyó kiadások expanzív alakulásának fő, de nem egyedüli mozgatórugóját az energiával kapcsolatos intézkedések adták (3.2. ábra). A legtöbb euróövezeti tagállamban a nemzeti finanszírozású elsődleges (diszkrécionális bevételi intézkedések nélkül számított) folyó kiadások növekedése az előrejelzések szerint meghaladja a középtávú potenciális növekedés ütemét. Ez a hozzájárulás csak Finnországban, Írországban és Észtországban lehetett (némileg) restriktív. 2022-ben valamennyi euróövezeti kormány intézkedéseket hozott a magas energiaárak hatásának enyhítésére. A legtöbb esetben azonban ezek az intézkedések nem az energiaárak emelkedésével szemben leginkább kiszolgáltatott háztartásokra és vállalkozásokra irányultak. Emellett a legtöbb magas adósságállománnyal rendelkező tagállam és számos alacsony/közepes adósságállománnyal rendelkező ország növelte 2022-ben az energiaügyi intézkedésekhez nem kapcsolódó nettó folyó kiadásait (lásd a 3.2. ábrán a sötétkék oszlopot), főként a mögöttes szociális transzferek, valamint Belgiumban és Olaszországban a közszférabeli bérek jelentős növekedése miatt. Ennek eredményeként ezen összetevő hozzájárulása még az energiával kapcsolatos célzott intézkedések és az Ukrajnából menekülőknél nyújtott támogatás figyelembevételét követően is jelentősen expanzív maradna (a GDP 0,5 százalékpontját meghaladó mértékben) valamennyi magas adósságállománnyal rendelkező tagállamban és számos alacsony/közepes adósságállománnyal rendelkező országban, amint azt a 3.2. ábra mutatja.

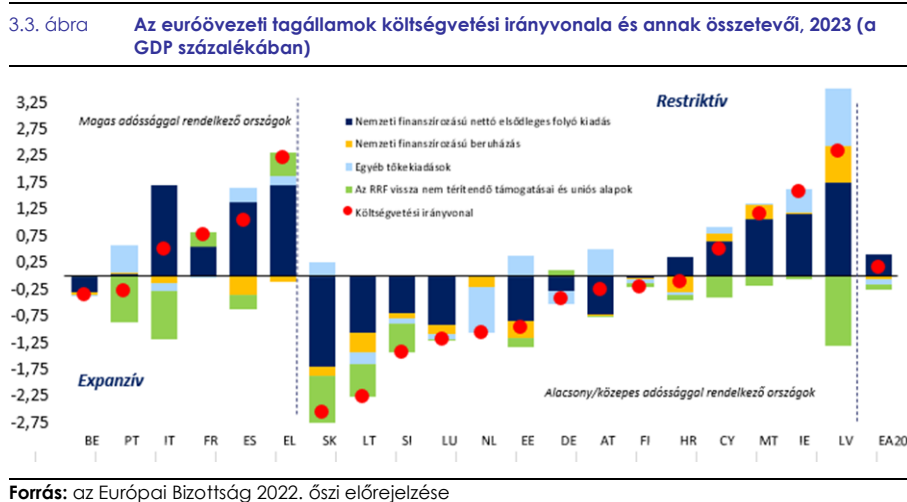
3.2. ábra Nemzeti finanszírozású nettó elsődleges folyó kiadás: a költségvetési irányvonalhoz való hozzájárulás és mozgatórugói, 2022 (a GDP százalékpontjában)

Forrás: az Európai Bizottság 2022. őszi előrejelzése

Költségvetési irányvonal 2023-ban

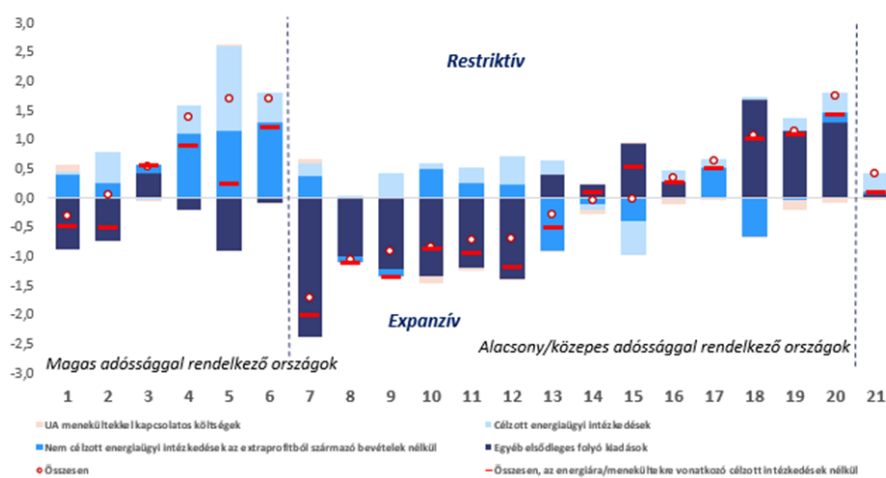
Az előrejelzések szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal eltérő lesz az egyes tagállamokban (3.3. ábra). A költségvetésiterv-javaslatokban szereplő információkat tartalmazó 2022. őszi bizottsági előrejelzés alapján a költségvetési irányvonal 2023-ban várhatóan az euróövezeti tagállamok egyik felében (kissé) expanzív lesz, a másik felében pedig nagyjából semleges vagy restriktív. Ez nagyrészt azzal magyarázható, hogy egyes kormányok már a 2023-as év egészére vonatkozóan bejelentettek energiával kapcsolatos intézkedéseket, míg mások csak 2023 első hónapjaira, vagy egyáltalán nem irányoztak elő a terveikben ilyen intézkedéseket. Ezért 2023-ban az euróövezeti aggregátumra vonatkozó, nagyjából semleges költségvetési irányvonal bizonytalan, és végül a jelenleg előre jelzettnél expanzívbab is lehet.

A nettó elsődleges folyó kiadások 2023-ra tervezett alakulását az energiával kapcsolatos intézkedések előrejelzés szerinti csökkenése határozza meg, míg az egyéb folyó kiadások az országok mintegy felében tovább növekednek (3.4. ábra). 2023-ban a magas adósságállománnyal rendelkező tagállamok közül Spanyolországban, Olaszországban és Görögországban az energiával kapcsolatos intézkedések előrejelzés szerinti csökkenése eredményezi a nettó elsődleges folyó kiadások restriktív hozzájárulását, Portugália esetében pedig ezen összetevő nagyjából semleges hozzájárulását. Ezzel szemben a csökkenés nem változtat a nettó elsődleges folyó kiadások Belgiumban várható általános expanzív hozzájárulásán. Kizárólag az energiával kapcsolatos célzott intézkedéseket és az Ukrajnából menekülőknél nyújtott támogatást figyelembe véve a nettó elsődleges folyó kiadások a középtávú potenciális kibocsátásnövekedést meghaladó mértékben emelkednének, expanzív hatást gyakorolva a költségvetési irányvonalra Belgiumban és Portugáliában egyaránt (3.4. ábra). Az energiával kapcsolatos intézkedések nélkül számított nettó elsődleges folyó kiadások az előrejelzések szerint Franciaország kivételével valamennyi magas adósságállománnyal rendelkező tagállamban a középtávú potenciális növekedést meghaladó ütemben növekednek (lásd a 3.4. ábrán a sötétkék oszlopot), főként a mögöttes szociális transzferek jelentős növekedése miatt. Ami az alacsony/közepes adósságállománnyal rendelkező országokat illeti, az előrejelzések szerint csak Finnország és Hollandia esetében várható, hogy a nettó elsődleges folyó kiadások nagyjából semleges hozzájárulást jelentenek a költségvetési irányvonalhoz. Az energiával kapcsolatos célzott intézkedéseket és az Ukrajnából menekülőknél nyújtott támogatást figyelembe véve ez a hozzájárulás csak

Finnországban maradna nagyjából semleges. Szlovákia, Litvánia, Luxemburg, Észtország és Ausztria esetében 2023-ban a nettó elsődleges folyó kiadások várhatóan jelentős mértékű (a GDP több mint 0,5 százalékpontját kitevő) expanzív hatással lesznek. Ez további inflációs nyomást válthat ki ezekben az országokban. Ezen összetevő expanzív hatása Németországban várhatóan kisebb lesz (a GDP 0,25 százalékpontja). Máltán, Írországban és Lettországban, valamint kisebb mértékben Horvátországban és Cipruson a nettó elsődleges folyó kiadások a várakozások szerint restriktíven járulnak hozzá költségvetési irányvonalhoz. Ezt a változó gazdasági helyzet, különösen a magas infláció indokolja.

3.4. ábra Nemzeti finanszírozású nettó elsődleges folyó kiadás: a költségvetési irányvonalhoz való hozzájárulás és mozgatórugói, 2023 (a GDP százalékpontjában)

Forrás: az Európai Bizottság 2022. őszi előrejelzése

A nemzeti finanszírozású beruházások, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből vagy más uniós alapokból finanszírozott beruházások 2023-ban várhatóan a legtöbb euróövezeti tagállamban stabilizálódnak vagy bővülnek. A Bizottság 2022. őszi előrejelzése alapján a nemzeti finanszírozású beruházások hozzájárulása Ciprus, Málta és Lettország kivételével várhatóan valamennyi tagállamban semleges vagy pozitív lesz (3.3. ábra)¹⁴. Ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok felhasználása hozzájárul ahhoz, hogy 2023-ban Cipruson, Máltán és Lettországban is fennmaradjanak vagy növekedjenek összességében az állami beruházások. A világjárvány előtti, 2019-es szintekhez viszonyított fejleményeket vizsgálva 2023-ban Horvátország és Lettország kivételével várhatóan valamennyi euróövezeti ország fenntartja vagy növeli a nemzeti finanszírozású beruházásokat (3.6. ábra).

Az állami beruházások általános alakulása

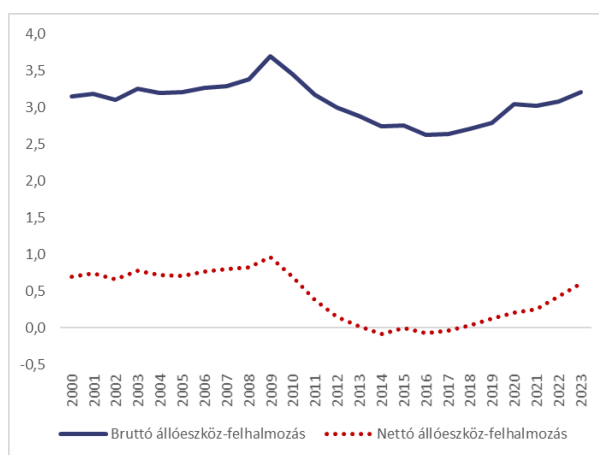
¹⁴ Megjegyzendő azonban, hogy az állami beruházások GDP-hez viszonyított aránya Lettországban jóval meghaladja az euróövezeti átlagot.

Az előrejelzések szerint az euróövezetben tovább növekednek az állami beruházások. A korábbi makrogazdasági sokkhatásokkal ellentétben a Covid19-világjárvány és a jelenlegi energiaválság idején az állami beruházások erőteljesek maradtak. A közberuházások GDP-hez viszonyított aránya az euróövezetben a 2019. évi 2,8 %-ról 2020-ban és 2021-ben 3 %-ra nőtt. Az előrejelzések szerint 2022-ben 3,1 %-ra, majd 2023-ban 3,2 %-ra emelkedik (3.5. ábra)¹⁵.

Az állami beruházások 2023-ban várhatóan a legtöbb euróövezeti tagállamban növekedni fognak (3.6. ábra). A Tanács 2022. július 12-i ajánlása valamennyi tagállamot felkért, hogy „[...] többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok felhasználásával fokozza a zöld és digitális átállásra, illetve a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat”. A Bizottság értékelése a teljes bruttó állóeszköz-felhalmozás alakulásán alapul, figyelembe véve a zöld és digitális átállás megvalósítására, valamint az energiabiztonság növelésére irányuló projekteket. 2023-ban az összes közberuházás

GDP-arányosan több mint 0,1 százalékponttal növekedni fog 2022-höz képest 12 euróövezeti tagállamban (Ciprus, Spanyolország, Portugália, Olaszország, Litvánia, Hollandia, Luxemburg, Szlovákia, Horvátország, Lettország, Észtország és Szlovénia), hét tagállamban pedig (Írország, Németország, Belgium, Ausztria, Franciaország, Málta és Finnország) nagyjából stabil marad. Az előrejelzések szerint a közberuházások 2023-ban csak Görögországban csökkennek az uniós finanszírozású beruházások alacsonyabb szintje miatt, de a 2022-re előre jelzett jelentős növekedést követően továbbra is meghaladják a GDP 4 %-át.

3.5. ábra Euróövezet: bruttó és nettó közberuházások, 1995–2023 (a GDP %-ában)

Forrás: az Európai Bizottság 2022. őszi előrejelzése

2019 és 2023 között a közberuházás-növekedés jelentős része uniós finanszírozás támogatásával valósul meg. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások beruházási projekteket és termelékenységet fokozó reformokat finanszíroznak anélkül, hogy a nemzeti költségvetésekben nagyobb hiányt és adósságot idéznének elő¹⁶. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott közberuházások a zöld és digitális átálláshoz, valamint az energiabiztonság megerősítéséhez szükséges jelentős beruházási igények egy részét fedezik. Egyes tagállamokban a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások a háztartások és a vállalkozások zöld és digitális átállásra irányuló beruházásait is támogatják, például a

¹⁵ Ezek a szám adatok a bruttó állóeszköz-felhalmozásra vonatkoznak, míg az állóeszköz értékcsökkenésének figyelembevételével az államháztartási szektor nettó állóeszköz-felhalmozása a GDP arányában a 2019. évi 0,1 %-ról 2023-ban 0,6 %-ra növekedne (3.5. ábra).

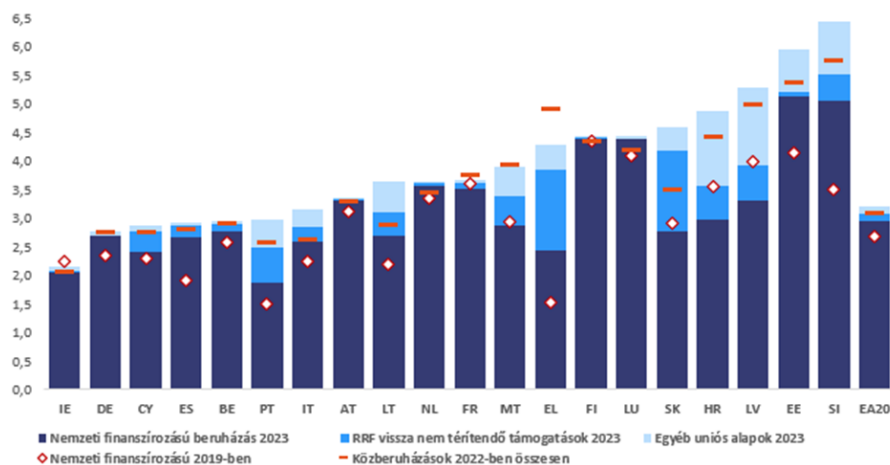
¹⁶ A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott kölcsönökből finanszírozott kiadások a nemzeti finanszírozású kiadások közé tartoznak.

közigazgatás digitalizációját, az iskolák és a kkv-k digitalizációját, vagy a digitális jártassággal, a kiberbiztonsággal és az 5G hálózati összekapcsoltsággal kapcsolatos projekteket.

2023-ban számos euróövezeti tagállam tervez beruházásokat a zöld átállás támogatása, valamint az energiabiztonság és -hatékonyság növelése érdekében. Számos költségvetés-tervezési javaslat tartalmaz az épületek energiahatékonyságának javításával kapcsolatos projekteket (Belgium, Horvátország, Észtország, Franciaország, Görögország, Litvánia és Spanyolország). Ezenkívül a következő területekre irányulnak a beruházások: fenntartható mobilitás, különösen a vasúti hálózatok (Belgium, Észtország, Olaszország és Szlovénia); az energiaigényes iparágak dekarbonizációja (Ausztria és Portugália); hidrogén (Olaszország és Hollandia); a háztartások fenntarthatóbb energiarendszerekre való átállításának támogatása (Ausztria); és szolárpanelek (Görögország és Spanyolország).

A költségvetés-tervezési javaslatok a digitális átállást támogató közberuházásokat is tartalmazzák. A projektek több tagállamban (Belgiumban, Horvátországban, Cipruson, Franciaországban és Olaszországban) a közigazgatás digitalizációjára összpontosítanak. 2023-ban a fontos beruházási területek közé tartozik az iskolák (Írország és Portugália) és a kkv-k (Görögország, Franciaország és Szlovénia) digitalizációja is. Ezenkívül a projektek a következőkre irányulnak: a diákok képzése és digitális jártasságának fejlesztése (Franciaország és Hollandia); kiberbiztonság és 5G hálózati összekapcsoltság (Spanyolország); gigabites infrastruktúra (Szlovénia); valamint digitális diagnosztika és kórházi berendezések (Horvátország).

3.6. ábra Közberuházások, 2019, 2022 és 2023 (a GDP %-ában)

Forrás: az Európai Bizottság 2022. őszi előrejelzése

A magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítésére irányuló intézkedések értékelése

A költségvetési előrejelzéseket egy sor költségvetési intézkedés befolyásolja, amelyek célja a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítése. A Bizottság szolgálatainak becslése szerint ezen intézkedések nettó költségvetési költsége az euróövezet egészét tekintve 2022-ben a GDP 1,3 %-át, 2023-ban pedig 0,9 %-át teszi ki (a melléklet IV.5. táblázata). E becslés szempontjából az „energiapolitikai

intézkedések” a következőképpen határozhatók meg: 1. olyan intézkedések, amelyek közvetlen hatást gyakorolnak a háztartások és/vagy vállalkozások energiafogyasztásának határkölttségére („*árintézkedések*”); 2a. olyan intézkedések, amelyek ideiglenes jövedelemtámogatást nyújtanak a háztartásoknak (ezért a bérek és keresetek, a nyugdíjak vagy más szociális juttatások tartós emelkedése nem tartozik ide, mivel ezek várhatóan nem fognak csökkenni, amikor az energiaárak ismét csökkennek); 2b. az energiaigényes iparágakban működő vállalkozásoknak kompenzációt nyújtó (az *árintézkedésektől* eltérő) intézkedések („*jövedelmi intézkedések*” egyaránt); és 3. az energiavállalatok váratlan nyereségeire kivetett új adókból vagy illetékekből származó bevételek¹⁷.

Az elfogadott intézkedések többsége nem foglalkozik kellőképpen a legkiszolgáltatóbb helyzetben lévő háztartásokkal és vállalkozásokkal. A célzott intézkedések olyan intézkedések, amelyekből csak a lakosság legkiszolgáltatóbb helyzetben lévő rétegei részesülnek, magukba foglalják a rászorultság bizonyos fokú ellenőrzését, és a jövedelem vagy az adott szociális szükségletek alapján szelektálnak. Az ilyen intézkedések tipikus példái közé tartoznak a következők: a minimumjövedelemhez vagy az alacsonyabb nyugdíjakhoz nyújtott kiegészítések, az alacsony jövedelmű háztartások energiaszámlájából levont egyösszegű kedvezmények, vagy az alacsony jövedelmű háztartások esetében a kilowattóránkénti csökkentett energiaár. Ezzel szemben a nem célzott intézkedések széles körű intézkedések, amelyek a lakosság többségére vonatkoznak anélkül, hogy jövedelmen vagy sajátos szükségleteken alapuló (érdemleges) megkülönböztetést alkalmaznának. 2023-ban a költségvetési hatás mintegy 90 %-a a nem célzott intézkedéseknek tudható be.

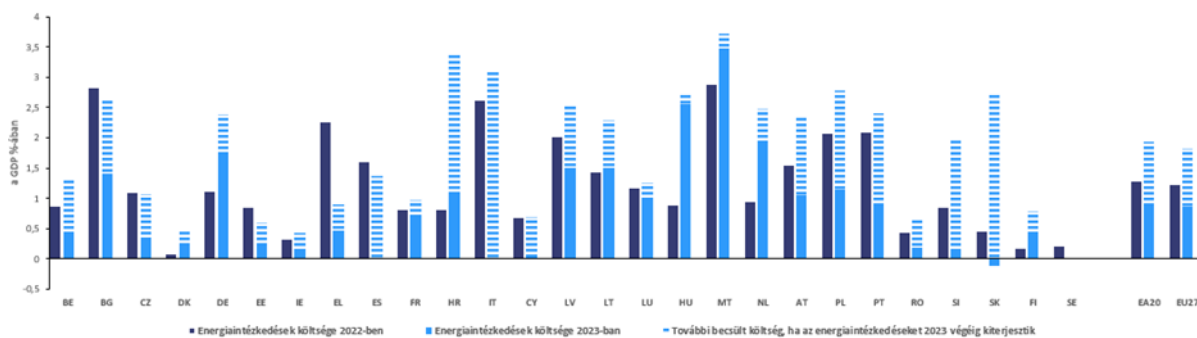
Az elfogadott intézkedések többsége torzítja az árjelzést, és hátrányosan érinti az energiafogyasztás megfélemezését és az energiahatékonyság növelésére irányuló ösztönzőket. A fent meghatározott jövedelmi intézkedések transzferek vagy támogatások formájában ideiglenes támogatást nyújtanak a háztartásoknak vagy vállalkozásoknak anélkül, hogy befolyásolnák az energiafogyasztás határkölttségét. Az *árintézkedések* hatással vannak az energiafogyasztás határkölttségére, és ezáltal hátrányosan érintik az energiafogyasztás csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló ösztönzőket. 2023-ban a költségvetési hatás mintegy kétharmada az árjelzést torzító intézkedéseknek tudható be.

Ha az energiaárak 2023-ban is magasak lesznek, a végső költségvetési költségek valószínűleg meghaladják a jelenleg bejelentett intézkedéseken alapuló becsléseket. Ezek a költségek tagállamonként eltérőek, ami olyan országspecifikus tényezőket tükröz, mint a nemzeti szakpolitikai csomagok kialakítása és az energiaszerkezet. Fontos megjegyezni, hogy egyes tagállamok a költségvetés-tervezés-javaslatukban még nem jelentették be, hogy 2023-ra milyen energiapolitikai intézkedéseket terveznek. Az energiapolitikai intézkedések 2023. évi költségvetési költségének becsléséhez a Bizottság szolgálatai figyelembe vették, hogy a kormány által bejelentett vagy meghozott intézkedések mikor lépnek hatályba, illetve mikor fejeződnek be. A tervek szerint 2023 folyamán több tagállamban megszűnnek az

¹⁷ A váratlan nyereségekre kivetett adókból vagy illetékekből származó bevétel külön kategóriát képez, mivel nem támogatási intézkedésnek, hanem finanszírozási forrásnak minősül. Ez a konkrét bevételtípus szerepel a becslésekben a megemelkedett energiaárakkal való nagyon közvetlen kapcsolat miatt és azért, mert számos tagállam már felhasználja vagy tervezi ennek a bevételi forrásnak a felhasználását a támogatási intézkedések finanszírozására.

energiapolitikai intézkedések (néhány esetben már az első negyedév végén)¹⁸. Ha azonban az energiaárak továbbra is magasak lesznek, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy meghosszabbítják a meglévő intézkedéseket vagy újakat vezetnek be. Ennek következtében előfordulhat, hogy az energiapolitikai intézkedések 2023. évi költségvetési költségét az euróövezet egésze és számos tagállam esetében alábecsülik.

3.7. ábra Az energiapolitikai intézkedések költségvetési költsége 2022–2023-ban (a GDP %-ában)

Forrás: az Európai Bizottság 2022. őszi előrejelzése

A Bizottság szolgálatai megbecsülték, hogy az energiapolitikai intézkedések milyen potenciális további költségvetési költséggel járnának, ha a meglévő intézkedéseket kiterjesztenék 2023-ra. Ez szükségszerűen egy rendkívül leegyszerűsített módszeren alapul, amely kiindulópontként az őszi előrejelzést veszi alapul, és figyelmen kívül hagyja azt a hatást, amelyet az energiapolitikai intézkedések kiterjesztése gyakorolhat a gazdasági tevékenységre és az inflációra. Ez a vizsgálat azt mutatja, hogy ha az energiapolitikai intézkedéseket az egész 2023-as évben fenn kellene tartani, akkor azok költségei az euróövezetben a GDP további 1 %-ával nőhetnek, és 2023-ban megközelítenék a GDP 2 %-át, ami jelentősen magasabb a 2022-es értéknél (3.7. ábra)¹⁹. A helyzet tagállamonként eltérő, az eddig ismert (hatályos, elfogadott vagy bejelentett) intézkedések sajátosságaitól függően, beleértve azok mértékét és befejezésének dátumát. Ez a gyakorlat szemlélteti, hogy az energiapolitikai intézkedések hogyan befolyásolhatják a költségvetési fejleményeket, és felhívja a figyelmet annak fontosságára, hogy a tagállamok olyan intézkedéseket fogadjanak el, amelyek költségvetési

¹⁸ A magas energiaárakhoz kapcsolódó intézkedések költségvetési költségeire vonatkozó jelenlegi előrejelzés jórészt azon alapul, hogy néhány tagállam már jelentős, egész évre szóló szakpolitikai csomagot jelentett be.

¹⁹ Egyes tagállamok esetében ez a becslés feltételezi továbbá az egyes kormányok által 2023-ban további energiapolitikai intézkedések finanszírozására jelenleg előirányzott költségvetési források tényleges felhasználását, amelyek részleteit még nem határozták meg. Ennek költségvetési hatása már tükröződik az őszi előrejelzés alapjául szolgáló 2023-as államháztartási hiányra és államadósságra vonatkozó előrejelzésekben, az energiapolitikai intézkedések teljes, 2023-ra vonatkozó költségvetési költségében viszont még nem.

szempontból tarthatóak, a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévőkre irányulnak, és ösztönzőket nyújtanak az energiafogyasztás csökkentéséhez.

A Bizottság értékelése a 2023. évi költségvetésiterv-javaslatokról

A 473/2013/EU rendelet²⁰ 6. cikkének megfelelően október 15-ig az euróövezeti tagállamok többsége megküldte költségvetésiterv-javaslatát. Olaszország és Lettország költségvetésiterv-javaslatait a leköszönő kormányok a politikai ciklusra (szeptember 25-i, illetve október 1-jei választások) tekintettel változatlan szakpolitikák alapján nyújtották be. Ezért az említett két költségvetésiterv-javaslatban a 2023. évi költségvetési hiányra és más költségvetési változókra vonatkozóan feltüntetett adatok nem fejeznek ki szakpolitikai célokat. Olaszország esetében a Bizottság nem tesz közzé véleményt a 2023. évi, változatlan szakpolitikát feltételező költségvetésiterv-javaslatról, amelyet a leköszönő kormány október 10-én nyújtott be. Ehelyett a Bizottság kellő időben véleményt fog közzétenni a 2023-ra vonatkozó aktualizált költségvetésiterv-javaslatról, amelyet az új kormány várhatóan hamarosan benyújt. Lettországot felkéri, hogy a lehető leghamarabb, de legalább egy hónappal a költségvetési törvény tervezetének a nemzeti parlament általi tervezett elfogadása előtt nyújtsa be a Bizottságnak és az eurócsoporthoz az aktualizált költségvetésiterv-javaslatot.

Ez volt az első alkalom, hogy a Bizottság értékelte Horvátország költségvetésiterv-javaslatát. Mivel Horvátország néhány héten belül, 2023. január 1-jén csatlakozik az euróövezethez, a Bizottság üdvözlöi Horvátország azon döntését, hogy úgy nyújtotta be költségvetésiterv-javaslatát, mintha már euróövezeti tagállam lenne.

A Bizottság értékelte, hogy a 2023. évi költségvetésiterv-javaslatok összhangban vannak-e a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásokkal. A Tanács azt ajánlotta, hogy a tagállamok költségvetési politikájukban vegyék figyelembe az energiaárak emelkedésének leginkább kitett háztartásoknak és az Ukrajnából menekülőknél nyújtott átmeneti és célzott támogatás fenntartását. Emellett a Tanács azt ajánlotta a tagállamoknak, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok felhasználásával fokozzák a zöld és digitális átállásra, illetve a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat. A tagállamoknak készen kell állniuk arra is, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsák. Ezen túlmenően a tanácsi ajánlások az adósságszintjük által meghatározott költségvetési mozgásterük alapján tettek különbséget a tagállamok között:

- Az ajánlások a **nagy adósságállománnyal rendelkező tagállamok** esetében azt javasolták, hogy biztosítsanak prudens költségvetési politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedését a kibocsátás középtávú potenciális növekedése alatt tartják. A Tanács a nagy adósságállománnyal rendelkező tagállamoknak azt ajánlotta, hogy a 2023 utáni időszakban folytassanak olyan költségvetési politikát, amelynek célja prudens középtávú költségvetési pozíció elérése, valamint fokozatos konszolidáció, beruházások és reformok révén hiteles és fokozatos adósságcsökkentés és költségvetési fenntarthatóság biztosítása középtávon.
- A **kis és középtávú adósságállománnyal rendelkező tagállamoknak** biztosítaniuk kell, hogy 2023-ban a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése

²⁰ A 473/2013/EU rendelet 6. cikke (3) bekezdésének d) pontjának megfelelően Görögország, Írország és Hollandia költségvetésiterv-javaslatában mennyiségi becsléseket közölt a tervezett költségvetési intézkedések disztribúciós hatásairól. Málta ismertette a magas infláció hatásának enyhítése céljából már végrehajtott intézkedések disztribúciós elemzését.

összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal. A 2023 utáni időszakban prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk.

A következőkben összefoglaljuk a Bizottság véleményeit²¹. A vélemények a Bizottság 2022. őszi előrejelzésén alapulnak, amely tartalmazza a költségvetés-terv-javaslatokban foglalt információkat:

Nagy adósságállománnyal rendelkező tagállamok (Belgium, Franciaország, Görögország, Portugália és Spanyolország)

- A Tanács ajánlásának megfelelően Franciaország, Görögország és Spanyolország esetében a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése az előrejelzések szerint a kibocsátás középtávú potenciális növekedése alatt marad, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatást, valamint az Ukrajnából menekülőknél nyújtott segítséggel járó költségeket. Belgium esetében nem ez a helyzet, a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése meghaladja a potenciális növekedést, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknél nyújtott ideiglenes és célzott támogatást. Portugália esetében a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedése az előrejelzések szerint megközelíti a középtávú potenciális kibocsátásnövekedést, feltételezve a magas energiaárakra válaszul hozott intézkedések tervezett csökkentését, beleértve a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatást is.
- A Tanács ajánlásának megfelelően mindegyik tagállam tervezi a zöld és digitális átállással, valamint az energiabiztonsággal kapcsolatos közberuházások finanszírozását, kihasználva többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt és más uniós alapokat. 2023-ban a GDP százalékában kifejezett összes közberuházás 2022-höz képest Franciaország és Görögország kivételével minden tagállamban vagy növekedni fog, vagy stabil marad. Belgium, Franciaország, Görögország Portugália és Spanyolország a nemzeti finanszírozású beruházások fenntartását tervezi, mivel azok az előrejelzések szerint 2022 és 2023 között vagy növekedni fognak, vagy stabilak maradnak. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások és más uniós források segítségével finanszírozott kiadások Franciaország és Görögország kivételével minden tagállamban expanzív vagy semleges hatást gyakorolnak az általános költségvetési irányvonalra.
- A Bizottság összességében úgy véli, hogy Franciaország, Görögország és Spanyolország költségvetés-terv-javaslati összhangban vannak a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással, míg Belgium költségvetés-terv-javaslati részben van összhangban az ajánlással, Portugáliáé esetében pedig fennáll az az eshetőség, hogy az ajánlással való összhang csak minimális mértékű.

²¹ A véleményeket egy statisztikai melléklet kíséri, amelyben megtalálhatók a tagállamok javaslatainak értékeléséhez szükséges információk.

Kis, illetve közepes adósságállománnyal rendelkező tagállamok (Ausztria, Ciprus, Észtország, Finnország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Szlovákia és Szlovénia)

- A 2023. évi általános költségvetési irányvonal tagállamonként eltérő:
 - restriktív (a GDP +0,5 %-a és +2,3 %-a között)²²: Lettország, Írország, Ciprus és Málta,
 - lényegében semleges (a GDP –0,1 %-a és –0,2 %-a között): Horvátország, Ausztria és Finnország,
 - expanzív (a GDP –0,4 %-a és –2,6 %-a között): Litvánia, Németország, Észtország, Luxemburg, Hollandia, Szlovénia és Szlovákia.
- Az új bevételi intézkedések levonásával számított nemzeti finanszírozású folyó kiadásainak 2023-ban az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt hatása szintén eltérő tagállamonként:
 - restriktív (+0,4 % és +1,7 százalékpont között): Horvátország, Lettország, Írország, Ciprus és Málta,
 - nagyjából semleges (körülbelül nulla százalékpont): Finnország és Hollandia,
 - expanzív (–0,3 % és –1,7 százalékpont között): Ausztria, Litvánia, Németország, Észtország, Luxemburg, Szlovénia és Szlovákia. Ez egyik esetben sem az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknél nyújtott ideiglenes és célzott támogatásból adódik.²³
- A Tanács ajánlásának megfelelően mindegyik tagállam tervezi a zöld és digitális átállással, valamint az energiabiztonsággal kapcsolatos közberuházások finanszírozását, kihasználva többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt és más uniós alapokat. 2023-ban a GDP százalékában kifejezett összes közberuházás 2022-höz képest minden kis, illetve közepes adósságállománnyal rendelkező tagállamban vagy növekedni fog, vagy stabil marad. Minden tagállam tervezi a nemzeti finanszírozású beruházások fenntartását, kivéve Ciprust, Lettországot és Máltát, ahol az előrejelzések szerint 2022-höz képest 2023-ra csökkenés várható. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások és más uniós források segítségével finanszírozott kiadások Németország kivételével minden tagállamban expanzív vagy semleges hatást gyakorolnak az általános költségvetési irányvonalra.

²² A negatív (pozitív) mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú potenciális növekedést (elmarad a középtávú potenciális növekedéstől), ami expanzív (restriktív) költségvetési politikára utal.

²³ Szlovákia és Szlovénia esetében a költségvetés-tervezési javaslatokban nincsenek elég pontosan meghatározva az energiatámogatási intézkedések. Ezért az expanzív irányvonal ebben a szakaszban nem tekinthető az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknél nyújtott ideiglenes és célzott támogatás következményének.

- A Bizottság összességében úgy véli, hogy Horvátország, Ciprus, Finnország, Írország, Lettország és Málta költségvetésiterv-javaslatát összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. Ausztria, Litvánia, Németország, Észtország, Luxemburg, Hollandia, Szlovénia és Szlovákia költségvetésiterv-javaslatát részben összhangban van az ajánlással.

Bár a tagállamok a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagáltak, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket.

A Bizottság felkéri Belgiumot, Portugáliát, Ausztriát, Litvániát, Németországot, Észtországot, Luxemburgot, Hollandiát, Szlovéniát és Szlovákiát, hogy a nemzeti költségvetési eljárás keretében tegyék meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2023. évi költségvetés összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott ajánlásokkal.

A költségvetésiterv-javaslatokban foglalt intézkedések általában az államháztartások minősége és összetétele javításának irányába hatnak, valamint elősegítik a fenntartható és inkluzív helyreállítást. Ez növekedésösztönző beruházásokat foglal magában, különös tekintettel a zöld és digitális átállás, valamint az energiabiztonság támogatására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

I. MELLÉKLET: A 2022. évre vonatkozó költségvetésiterv-javaslatok országokénti értékelése

A Bizottság előrejelzése alapján és az **Ausztria** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint nagyjából semleges lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt expanzív hatást. Ez az expanzív hatás nem az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás, és nem is az Ukrajnából menekülők megsegítésével járó költségek következménye. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összességében nincs összhangban a Tanács ajánlásával. Ausztria addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett megőrzi a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Ausztria költségvetésiterv-javaslatát részben összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. A Bizottság felkéri Ausztriát, hogy a nemzeti költségvetési eljárás keretében tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2023. évi költségvetés összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott ajánlással. Bár Ausztria a

rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Ausztria elért némi haladást az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Belgium** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével 2023-ban a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedése várhatóan nem marad a kibocsátás középtávú potenciális növekedési szintje alatt. Ezt nem az energiaáraknak leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás és az Ukrajnából menekülő emberek megsegítésének költségei okozzák. Következésképpen a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése nincs összhangban a Tanács ajánlásával. Belgium addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett megőrzi a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Belgium költségvetésiterv-javaslatja részben összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. A Bizottság felkéri Belgiumot, hogy a nemzeti költségvetési eljárás keretében tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2023. évi költségvetés összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott ajánlással. Bár Belgium a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Belgium korlátozott haladást ért el az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Horvátország** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint nagyjából semleges lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt restriktív hatást. Tekintettel a változó helyzetre, különösen a 2022. évi expanzív költségvetési irányvonalra és a magas inflációs nyomásra, a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban van a Tanács ajánlásával. Horvátország addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett megőrzi a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások és a beruházásra irányuló vissza nem térítendő támogatások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Horvátországi költségvetésiterv-javaslatja összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. Bár Horvátország a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Ciprus** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint restriktív lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt restriktív hatást. Tekintettel a változó helyzetre, különösen a 2022. évi expanzív költségvetési irányvonalra és a magas inflációs nyomásra, a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban van a Tanács ajánlásával. Ciprus addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, viszont nem tartja fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. A zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Ciprus költségvetésiterv-javaslatja összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és az **Észtország** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint expanzív lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt expanzív hatást. Ez az expanzív hatás nem az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás, és nem is az Ukrajnából menekülők megsegítésével járó

költségek következménye. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összességében nincs összhangban a Tanács ajánlásával. Észtország addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Észtország költségvetésiterv-javaslatára részben összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. A Bizottság felkéri Észtországot, hogy a nemzeti költségvetési eljárás keretében tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2023. évi költségvetés összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott ajánlással. Bár Észtország a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Finnország** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint nagyjából semleges lesz. Ez magában foglalja, hogy a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt hatás is semleges. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összességében összhangban van a Tanács ajánlásával. Finnország addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett megőrzi a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. Az ország a zöld átállásra és az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Finnország költségvetésiterv-javaslatára összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. Bár Finnország a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Finnország még nem ért el haladást az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben,

értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Franciaország** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével 2023-ban a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedése várhatóan a kibocsátás potenciális középtávú növekedési szintje alatt marad. Következésképpen a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban van a Tanács ajánlásával. Franciaország addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Franciaország költségvetésiterv-javaslatja összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. Bár Franciaország a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Franciaország még nem ért el haladást az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Németország** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint magas inflációs környezetben expanzív lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt expanzív hatást. Ez az expanzív hatás nem az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás, és nem is az Ukrajnából menekülőkhöz megsegítésével járó költségek következménye. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összességében nincs összhangban a Tanács ajánlásával. Németország addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. Beruházásra irányuló vissza nem térítendő támogatásokat és különböző egyéb intézkedéseket tervez finanszírozni, ideértve a zöld és digitális átállást, valamint az energiabiztonságot célzó adókedvezményeket is. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Németország költségvetésiterv-javaslatja részben összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. A Bizottság felkéri Németországot, hogy a nemzeti költségvetési eljárás keretében tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2023. évi költségvetés összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott ajánlással. Bár Németország a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések

bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Németország korlátozott haladást ért el az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Görögország** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével 2023-ban a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedése várhatóan a kibocsátás potenciális középtávú növekedési szintje alatt marad. Következésképpen a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban van a Tanács ajánlásával. Görögország addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Görögország költségvetésiterv-javaslatát összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. Bár Görögország a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Görögország elért némi haladást az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és az **Írország** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint restriktív lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt restriktív hatást. Tekintettel a változó helyzetre, különösen a 2022. évi expanzív költségvetési irányvonalra és a magas inflációs nyomásra, a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban van a Tanács ajánlásával. Írország addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és

Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Írország költségvetésiterv-javaslatát összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. Bár Írország a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Írország még nem ért el haladást az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Lettország** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint restriktív lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt restriktív hatást. Tekintettel a változó helyzetre, különösen a 2022. évi expanzív költségvetési irányvonalra és a magas inflációs nyomásra, a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban van a Tanács ajánlásával. Lettország addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, viszont nem tartja fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. A zöld és digitális átállásra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Lettország költségvetésiterv-javaslatát összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. Bár Lettország a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Lettország korlátozott haladást ért el az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni. A Bizottság felkéri Lettországot, hogy az új kormány hivatalba lépését követően

haladéktalanul, és alapesetben legalább egy hónappal a költségvetési törvény tervezetének a nemzeti parlament általi tervezett elfogadása előtt nyújtják be a Bizottságnak és az eurócsoporthoz az aktualizált költségvetés-tervezési javaslatot.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Litvánia** költségvetés-tervezési javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint magas inflációs környezetben expanzív lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt expanzív hatást. Ez az expanzív hatás nem az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás, és nem is az Ukrajnából menekülők megsegítésével járó költségek következménye. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összességében nincs összhangban a Tanács ajánlásával. Litvánia addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Litvánia költségvetés-tervezési javaslatának részben összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. A Bizottság felkéri Litvániát, hogy a nemzeti költségvetési eljárás keretében tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2023. évi költségvetés összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott ajánlással. Bár Litvánia a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Litvánia elért némi haladást az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Luxemburg** költségvetés-tervezési javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint magas inflációs környezetben expanzív lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt expanzív hatást. Ez az expanzív hatás nem az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás, és nem is az Ukrajnából menekülők megsegítésével járó költségek következménye. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összességében nincs összhangban a Tanács ajánlásával. Luxembourg addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra irányuló közberuházások

finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Luxemburg költségvetésiterv-javaslatára részben összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. A Bizottság felkéri Luxemburgot, hogy a nemzeti költségvetési eljárás keretében tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2023. évi költségvetés összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott ajánlással. Bár Luxemburg a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Luxemburg korlátozott haladást ért el az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előjelzése alapján és a **Málta** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint restriktív lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt restriktív hatást. Tekintettel a változó helyzetre, különösen a 2022. évi expanzív költségvetési irányvonalra és a magas inflációs nyomásra, a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban van a Tanács ajánlásával. Málta addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, viszont nem tartja fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. A zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Málta költségvetésiterv-javaslatára összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. Bár Málta a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Hollandia** költségvetéstervezési javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint magas inflációs környezetben expanzív lesz. Ez az expanzív költségvetési irányvonal nem az energiaáraknak leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás és az Ukrajnából menekülő emberek megsegítésével járó költségek következménye. Az expanzív költségvetési irányvonal összességében nincs összhangban a Tanács ajánlásával. Hollandia addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi többek között külön erre a célra szolgáló források felhasználásával. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Hollandia költségvetéstervezési javaslata részben összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. A Bizottság felkéri Hollandiát, hogy a nemzeti költségvetési eljárás keretében tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2023. évi költségvetés összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott ajánlással. Bár Hollandia a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Hollandia korlátozott haladást ért el az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Portugália** költségvetéstervezési javaslatában foglalt információk figyelembevételével a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedése az előrejelzések szerint 2023-ban megközelíti a középtávú potenciális kibocsátásnövekedést, feltételezve a magas energiaárakra válaszul hozott intézkedések tervezett csökkentését, beleértve a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatást is. Következésképpen fennáll a kockázata annak, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése nem lesz összhangban a Tanács ajánlásával. A Portugália addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. Az ország a zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy fennáll a kockázata annak, hogy Portugália költségvetéstervezési javaslata csak részben lesz összhangban a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. A Bizottság felkéri Portugáliát, hogy a nemzeti költségvetési eljárás keretében tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2023. évi költségvetés összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott ajánlással. Bár Portugália a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti

szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Portugália korlátozott haladást ért el az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Szlovákia** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint magas inflációs környezetben expanzív lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt expanzív hatást, amely tükrözi a magas energiaárak hatásának enyhítését célzó kormányzati támogatásra elkülönített, a költségvetésiterv-javaslatban nem kellően részletezett, fent említett jelentős költségvetési előirányzatokat is. Az expanzív irányvonal ebben a szakaszban nem tekinthető az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás és az Ukrajnából menekülő emberek megsegítésével járó költségek következményének. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összességében nincs összhangban a Tanács ajánlásával. Szlovákia addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A Bizottság összességében úgy véli, hogy Szlovákia költségvetésiterv-javaslatára részben összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. A Bizottság felkéri Szlovákiát, hogy a nemzeti költségvetési eljárás keretében tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2023. évi költségvetés összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott ajánlással. Bár Szlovákia a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Szlovákia még nem ért el haladást az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények

átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Szlovénia** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével az általános költségvetési irányvonal 2023-ban a becslések szerint magas inflációs környezetben expanzív lesz. Ez magában foglalja a nemzeti finanszírozású folyó kiadások által az általános költségvetési irányvonalra gyakorolt expanzív hatást. Ez az expanzív hatás a magas energiaárak vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítését célzó kormányzati támogatásra elkülönített, fent említett jelentős költségvetési előirányzatokat tükrözi. Mivel a költségvetésiterv-javaslat nem határozza meg pontosan ezeket az intézkedéseket, az expanzív irányvonal ebben a szakaszban nem tekinthető az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás, valamint az Ukrajnából menekülő emberek megsegítésével járók költségek következményének. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összességében nincs összhangban a Tanács ajánlásával. Szlovénia addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. Szlovénia a zöld és digitális átállásra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi (többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok felhasználásával). A Bizottság összességében úgy véli, hogy Szlovénia költségvetésiterv-javaslatára részben összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. A Bizottság felkéri Szlovéniát, hogy a nemzeti költségvetési eljárás keretében tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2023. évi költségvetés összhangban legyen a Tanács által 2022. július 12-én elfogadott ajánlással. Bár Szlovénia a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként hozott energiaügyi intézkedések bevezetése révén gyorsan reagált, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy Szlovénia korlátozott haladást ért el az európai szemeszter keretében kibocsátott 2022. július 12-i tanácsi ajánlás költségvetési ajánlásainak strukturális része tekintetében, és ezért felkéri a hatóságokat a haladás felgyorsítására. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

A Bizottság előrejelzése alapján és a **Spanyolország** költségvetésiterv-javaslatában foglalt információk figyelembevételével 2023-ban a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedése várhatóan a kibocsátás középtávú potenciális növekedési szintje alatt marad. Következésképpen a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban van a Tanács ajánlásával. Spanyolország addicionális beruházások finanszírozását tervezi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és más uniós alapokon keresztül, emellett megőrzi a nemzeti finanszírozású beruházásokat is. A zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi. A

Bizottság összességében úgy véli, hogy Spanyolország költségvetésiterv-javaslatát összhangban van a 2022. július 12-i tanácsi ajánlásban foglalt költségvetési iránymutatással. Bár Spanyolország a rendkívüli energiaár-emelkedésekre adott szükséghelyzeti szakpolitikai válaszlépések részeként gyorsan vezetett be energiapolitikai intézkedéseket, a meglévő támogatási intézkedések meghosszabbítása és/vagy a magas energiaárakra válaszul új támogatási intézkedések elfogadása hozzájárulna a nemzeti finanszírozású nettó folyó kiadások nagyobb mértékű növekedéséhez, valamint a 2023-ra előre jelzett államháztartási hiány és államadósság növekedéséhez. Ezért fontos, hogy a tagállamok ezeket az intézkedéseket jobban összpontosítsák a legkiszolgáltatottabb háztartásokra és a leginkább érintett vállalkozásokra – megőrizve ezáltal az energiakereslet csökkentésére irányuló ösztönzőket –, valamint hogy az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével párhuzamosan kivezessék ezeket az intézkedéseket. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények átfogó ismertetésére a 2023. évi országjelentésben, értékelésükre pedig a Bizottság által 2023 tavaszán előterjesztendő országspecifikus ajánlások összefüggésében fog sor kerülni.

II. MELLÉKLET: A 2022. őszi bizottsági előrejelzés módszertana és kiinduló feltételezései

A 473/2013/EU rendelet 7. cikkének (4) bekezdése szerint az átfogó értékeléshez csatolni kell „a Bizottság szolgálatai által az egyes tagállamokra vonatkozóan készített legfrissebb gazdasági előrejelzések módszertanát (a modellekkel együtt) és feltételezéseit – beleértve az összesített költségvetési intézkedések gazdasági növekedésre gyakorolt hatására vonatkozó becsléseket is”. A Bizottság szolgálatai által függetlenül készített 2022. őszi bizottsági előrejelzés kiinduló feltételezéseit maga az előrejelzés ismerteti²⁴.

A 2021-ig szóló költségvetési adatok a tagállamok által 2022. október 1-jéig a Bizottságnak megküldött és az Eurostat által 2022. október 21-én validált adatokon alapulnak. Az Eurostat nem módosította a 2022. őszi bejelentési időszakban a tagállamok által szolgáltatott adatokat és nem élt fenntartásokkal azokkal kapcsolatban.

Az előrejelzés elkészítése során a Bizottság az Eurostat 2009. július 15-i határozatának megfelelően vette figyelembe a pénzügyi stabilitást támogató intézkedéseket²⁵. Az érintett tagállam ellenkező értelmű bejelentése hiányában a kellő részletességgel ismert tőkeinjekciókat az előrejelzés pénzügyi műveletként veszi számba, azaz az államadósságot növelő, de a hiányt nem érintő tételként. A banki kötelezettségekre és betétekre vállalt állami garanciák nem minősülnek állami kiadásnak, kivéve, ha azokat az előrejelzés véglegesítésének időpontjáig bizonyítottan lehívták. Ugyanakkor a kormányok vagy a kormányzati szektorhoz tartozó más szervezetek által a bankoknak nyújtott hitelek általában államadósság-növelő tételek.

2023 tekintetében a Bizottság figyelembe vette a már elfogadott vagy a nemzeti parlamenteknek benyújtott költségvetéseket és az összes egyéb, kellő részletességgel ismert intézkedést. Az őszi előrejelzés tükröz minden olyan információt, amelyet az október közepéig benyújtott költségvetés-tervezési javaslatok tartalmaznak. 2024 tekintetében az előrejelzés változatlan szakpolitikát feltételezve, a bevételi és kiadási folyamatok extrapolációjával és a kellő részletességgel ismert intézkedések figyelembevételével készült.

Az államháztartási hiányra vonatkozó, európai szinten összesített 2022–2024-es adatokat nem konszolidált alapon számítottuk (azaz nem korrigáltuk őket a kormányközi hitelekkel). Az idősorok konzisztenciáját biztosítandó, a historikus adatokat ugyanilyen alapon mutatjuk be. Az egyes tagállamokra vonatkozó 2022–2024-es államadósság-előrejelzések tartalmazzák az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz számára nyújtott garanciák, a más tagállamoknak nyújtott bilaterális kölcsönök, illetve az Európai Stabilitási Mechanizmusban vállalt, az előrejelzés véglegesítésének időpontjában tervezett tőkerészesedés-befizetések hatását²⁶.

²⁴ A Bizottság 2022. évi őszi gazdasági előrejelzésének alapjául szolgáló módszertani feltételezések a következő címen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2022-11/ip187_en_0.pdf

²⁵ Elérhető a következő címen: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/2041337/FT-Eurostat-Decision-9-July-20093--final-.pdf>

²⁶ Az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz műveleteinek statisztikai nyilvántartásáról szóló 2011. január 27-i Eurostat-határozatnak megfelelően, amely megtalálható a következő weboldalon: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5034386/2-27012011-AP-EN.PDF>

III. MELLÉKLET: Adósságfenntarthatósági elemzés és érzékenységi elemzés

Ez a melléklet az államadósság alakulása és az esetleges makrogazdasági sokkok közötti kapcsolatot mutatja be a 473/2013/EU rendelet 7. cikkében előírt érzékenységi elemzés formájában. A Bizottság a nominális GDP-növekedéssel, a pénzügyi piaci fejleményekkel és a költségvetési egyenleget érintő költségvetési sokkokkal kapcsolatos kockázatoknak az államadósság dinamikájára gyakorolt lehetséges hatását sztochasztikus adósságprognózisokkal vizsgálja²⁷.

A sztochasztikus prognózisok a 2023 és 2027 közötti időszakra vonatkozó következő két „központi” adósságprognózis makrogazdasági bizonytalanságait elemzik: a 2022. őszi bizottsági előrejelzésen, illetve a 2023. évi költségvetés-terv-javaslatokon alapuló forgatókönyv. Az előrejelzés időtávatán túl mindkét esetben a változatlan költségvetési politikára vonatkozó szokásos feltételezéssel élünk²⁸.

A lehetséges adósságpályák eloszlását a III.1. ábra mutatja be – a legyezőábrákon látható kúpszerű eloszlás a központi adósságprognózisban figyelembe vett makrogazdasági feltételeket érő sokkhatások szimulációjával állt elő. A kúp a lehetséges makrogazdasági feltételeket képezi le, mintegy 2 000, a növekedést, a kamatlábakat és az elsődleges egyenleget érő sokkhatás szimulációja alapján. A szimulált sokkok mérete és korrelációja e változók múltbeli volatilitását és kapcsolatait tükrözi²⁹. A legyezőábrák tehát az euróövezet adósságdinamikájáról szolgáltatnak valószínűségi információkat, a növekedést, kamatlábakat és elsődleges egyenleget érő, a múltbeli fejleményeknek megfelelő méretű és korrelációjú sokkok esetleges bekövetkeztének figyelembevételével.

A legyezőábrákon szaggatott vonal jelzi a központi adósságprognózis alapján kirajzolódó adósságpályát. A vastag fekete vonal a szimulációk eredményének mediánját mutatja. A kúp a lehetséges adósságpályák 80 %-át tartalmazza, a legkevésbé valószínű sokkokon alapuló 20 % nélkül. A kúpon belül eltérő színnel jelzett területek a lehetséges adósságpályák teljes eloszlásának különböző szegmenseit képviselik.

A szimulációk szerint 80 %-os valószínűséggel várható, hogy a Bizottság előrejelzését és a költségvetés-terv-javaslatokat alapul véve az euróövezeti adósságráta 2023-ban a GDP 87 %-a és 98 %-a között lesz. Az adósságráta 2027-re 50 %-os valószínűséggel a Bizottság előrejelzése és költségvetés-terv-javaslatok szerint a GDP 90 %-a felett lesz.

Ezeket az előrejelzéseket további kockázatok övezik. Mivel a sokkok mérete és korrelációja a változók historikus alakulását tükrözi, a módszertan nem veszi figyelembe a valós idejű bizonytalanságot, különösen a kibocsátási rés értékelésével kapcsolatban. Ez a bizonytalanság olyan további kockázatot jelent a jövőbeli adósságpályák szempontjából, amely ebben az

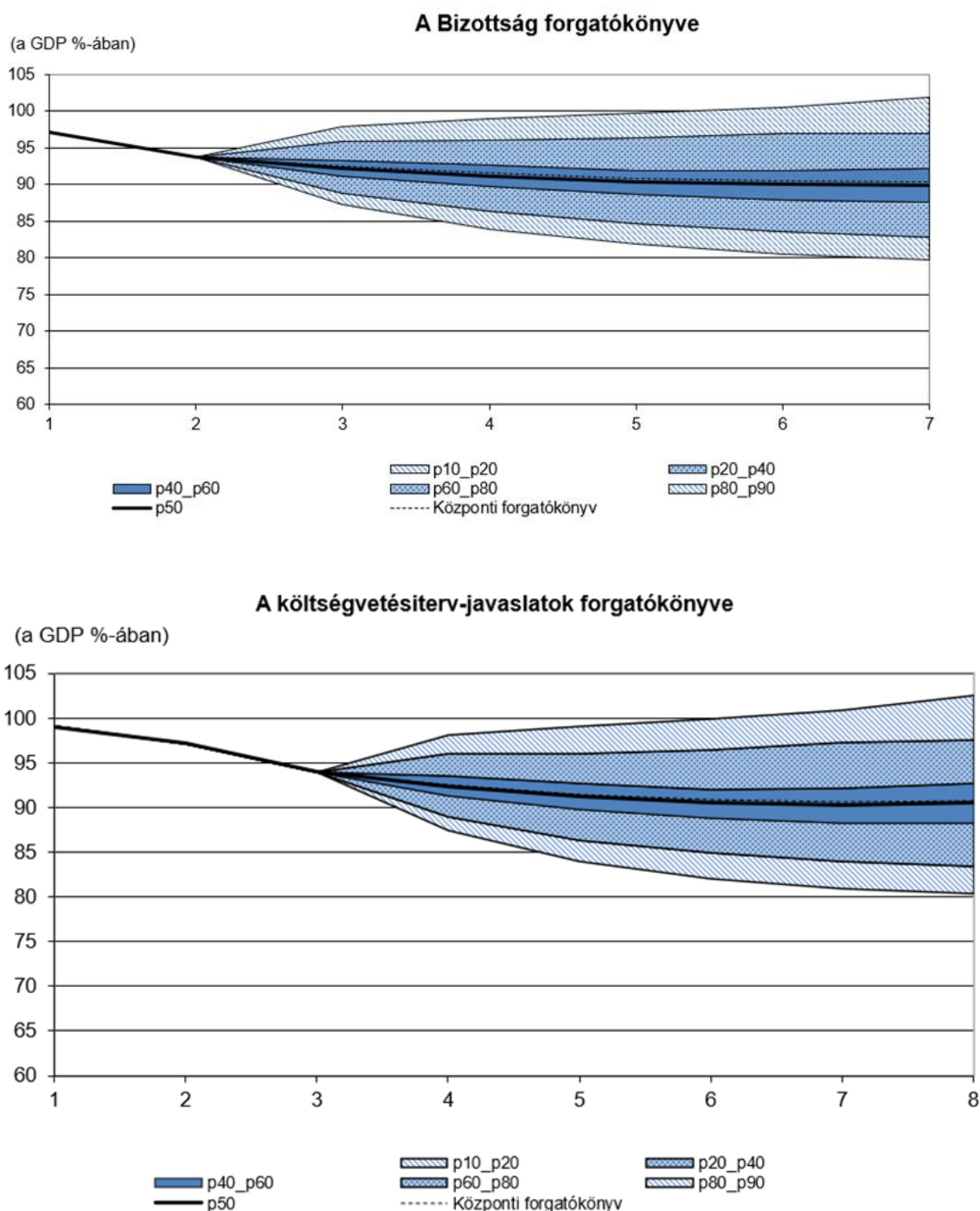
²⁷ A sztochasztikus államadósság-prognózisok alkalmazott módszertanát az Európai Bizottság 2019. évi adósságfenntarthatósági figyelőjének A7. melléklete, illetve a következő tanulmány mutatja be: „Stochastic public debt projections using the historical variance-covariance matrix approach for EU countries” [A historikus variancia-kovariancia mátrix módszerével készült, az uniós tagállamokra vonatkozó sztochasztikus államadósság-prognózisok] (Katia Berti, European Economy Economic Paper 480. szám, 2013).

²⁸ A Bizottság 2022. őszi előrejelzése az elfogadott vagy legalább hitelesen alátámasztott módon bejelentett költségvetési politikai intézkedéseket, valamint a 2022. október 31-én rendelkezésre álló információkat veszi figyelembe. Az előrejelzés utolsó éve, vagyis 2024 után a strukturális elsődleges egyenleget csak a népesség előregedésének előre jelzett (nettó) költségei módosítják.

²⁹ A feltételezett sokkok normális együttes eloszlást követnek.

elemzésben nem tükröződik. További kockázatot jelent a függő kötelezettségek esetleges teljesítése, mivel a legyezőábrák csak azon események kockázatát veszik figyelembe, amelyek a múltban ténylegesen bekövetkeztek, és az elsődleges egyenleg romlását okozták.

III.1. ábra: A sztochasztikus államadósság-prognózisok legyezőábrája a bizottsági előrejelzés és a költségvetésiterv-javaslatok forgatókönyve alapján; euróövezet

IV. MELLÉKLET: Táblázatok

IV.1. táblázat: A reál-GDP növekedése a stabilitási programok (SP), a 2023. évi költségvetés-tervezési javaslatok (DBP) és a 2022. őszi bizottsági előrejelzés (COM) szerint (%)

Ország	2022			2023		
	SP	DBP	COM	SP	DBP	COM
BE	3,0	2,6	2,8	1,9	0,5	0,2
DE	4	2,2	1,6	2,3	2,5	-0,6
EE	-1,0	1,0	-0,1	1,2	0,5	0,7
IE	6,4	10,0	7,9	4,4	4,7	3,2
EL	3,1	5,3	6,0	4,8	2,1	1,0
ES	4,3	4,4	4,5	3,5	2,1	1,0
FR		2,7	2,6		1,0	0,4
HR	3,0	5,7	6,0	4,4	0,7	1,0
IT	3,1	3,3	3,8	2,4	0,6	0,3
CY	2,7	5,7	5,6	3,8	3,0	1,0
LV	2,1	2,8	1,9	2,5	1,0	-0,3
LT	1,6	1,6	2,5	2,5	1,4	0,5
LU	1,4	2,5	1,5	2,9	2,0	1,0
MT	4,4	6,0	5,7	3,9	3,5	2,8
NL	3,6	4,6	4,6	1,7	1,5	0,6
AT	3,9	4,8	4,6	2,0	0,2	0,3
PT	5,0	6,5	6,6	3,3	1,3	0,7
SI	4,2	5,0	6,2	3,0	1,4	0,8
SK	2,1	1,9	1,9	5,3	0,6	0,5
FI	1,5	1,7	2,3	1,7	0,5	0,2
EA	3,6	3,4	3,2	2,6	1,6	0,3

Megjegyzés: Franciaország nem nyújtotta be a 2022. évi stabilitási programokat, így azok nem szerepelnek az euróövezet összesített, a 2022. évi stabilitási programokra vonatkozó számaiban.

IV.2. táblázat: Az államháztartási egyenleg a 2022. évi stabilitási programokban (SP), a 2023. évi költségvetés-tervezés-javaslatokban (DBP) és a 2022. őszi bizottsági előrejelzésben (COM) (a GDP %-ában)

Ország	2022			2023		
	SP	DBP	COM	SP	DBP	COM
BE	-5,2	-5,2	-5,2	-3,6	-5,8	-5,8
DE	-4	-3,5	-2,3	-2	-2,0	-3,1
EE	-5,3	-2,7	-2,3	-4,8	-3,9	-3,7
IE	-0,4	0,2	0,2	0,2	1,1	0,8
EL	-4,4	-4,2	-4,1	-1,4	-2,1	-1,8
ES	-5,0	-5,0	-4,6	-3,9	-3,9	-4,3
FR		-5,0	-5,0		-5,0	-5,3
HR	-2,8	-1,5	-1,6	-1,6	-2,3	-2,4
IT	-5,6	-5,1	-5,1	-3,9	-3,4	-3,6
CY	0,0	1,2	1,1	0,4	1,7	1,1
LV	-6,5	-7,0	-7,1	-2,8	-3,3	-3,4
LT	-4,9	-2,0	-1,9	-2,4	-4,9	-4,4
LU	-0,7	-0,4	-0,1	-0,4	-2,2	-1,7
MT	-5,4	-5,8	-6,0	-4,6	-5,5	-5,7
NL	-2,5	-0,9	-1,1	-2,3	-3,0	-4,0
AT	-3,1	-3,5	-3,4	-1,5	-2,9	-2,8
PT	-1,9	-1,9	-1,9	-0,7	-0,9	-1,1
SI	-4,1	-3,8	-3,6	-3,0	-5,0	-5,2
SK	-5,1	-5,0	-4,2	-2,4	-6,4	-5,8
FI	-2,2	-1,4	-1,4	-1,7	-2,2	-2,3
EA	-4,0	-3,9	-3,5	-2,5	-3,2	-3,7

Megjegyzés: Franciaország nem nyújtotta be a 2022. évi stabilitási programokat, így azok nem szerepelnek az euróövezet összesített, a 2022. évi stabilitási programokra vonatkozó adataiban.

IV.3. táblázat: A GDP-arányos államadósság a 2022. évi stabilitási programokban (SP), a 2023. évi költségvetés-terv-javaslatokban (DBP) és a 2022. őszi bizottsági előrejelzésben (COM) (a GDP %-ában)

Ország	2022			2023		
	SP	DBP	COM	SP	DBP	COM
BE	108,0	105,3	106,2	108,8	108,2	107,9
DE	67	67,75	67,4	74	66,75	66,3
EE	20,7	18,8	18,7	24,1	19,8	19,3
IE	50,1	45,2	44,7	46,3	41,1	41,2
EL	180,2	169,1	171,1	168,6	161,6	161,9
ES	115,2	115,2	114,0	112,4	112,4	112,5
FR	n/a	111,5	111,7	n/a	111,2	110,8
HR	76,2	71,3	70,0	71,7	69,0	67,2
IT	147,0	145,4	144,6	145,2	143,2	143,6
CY	93,9	89,3	89,6	88,2	83,3	84,0
LV	45,7	42,0	42,4	45,2	43,0	44,0
LT	43,3	39,1	38,0	43,7	43,0	41,0
LU	25,4	24,6	24,3	25,8	26,3	26,0
MT	58,6	57,0	57,4	59,4	59,1	59,9
NL	53,1	49,8	50,3	52,7	49,5	52,4
AT	80,0	78,3	78,5	77,1	76,7	76,6
PT	120,8	115,0	115,9	115,4	110,8	109,1
SI	73,3	71,5	69,9	71,5	71,0	69,6
SK	61,6	59,8	59,6	58,0	59,0	57,4
FI	66,2	71,2	70,7	66,9	72,7	72,0
EA	90,6	93,9	93,6	90,1	92,5	92,3

Megjegyzés: Franciaország nem nyújtotta be a 2022. évi stabilitási programokat, így azok nem szerepelnek az euróövezet összesített, a 2022. évi stabilitási programokra vonatkozó adataiban.

IV.4. táblázat: A Covid19-cel kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések (a GDP %-ában)

	2020	2021	2022	2023
AT	4,7	4,4	1,0	0,0
BE	4,5	3,0	0,5	0,0
BG	2,9	3,9	1,2	0,0
CY	3,5	2,9	0,3	0,0
CZ	3,0	2,3	0,1	0,0
DE	2,6	4,2	1,4	0,0
DK	2,6	4,0	0,0	0,0
EE	1,1	1,4	0,0	0,0
EL	7,6	7,2	1,8	0,0
ES	3,2	3,1	0,4	0,0
FI	2,8	1,7	0,2	0,0
FR	3,3	2,5	0,5	0,0
HR	3,6	1,8	0,4	0,0
HU	4,0	0,8	0,0	0,0
IE	3,3	2,5	0,5	0,0
IT	4,4	3,4	1,1	0,0
LT	3,9	2,8	1,0	0,0
LU	2,3	0,8	0,1	0,0
LV	2,7	5,0	1,3	0,0
MT	6,0	4,9	1,8	0,0
NL	3,0	2,2	0,6	0,0
PL	4,5	2,4	0,3	0,0
PT	2,3	2,2	0,9	0,0
RO	1,6	0,9	0,0	0,0
SE	3,3	2,0	1,1	0,0
SI	4,9	4,1	0,8	0,0
SK	2,3	3,5	1,0	0,0
EA	3,3	3,3	0,9	0,0

Forrás: A Bizottság 2022. őszi előrejelzése

IV.5. táblázat: Az energiapolitikai intézkedések költségvetési költsége 2022–2023-ban (a GDP %-ában)

	1. Célzott támogatási intézkedések		2. Nem célzott támogatási intézkedések		3. Az energiavállalatok extraprofitjából származó (adó)bevételek		4. Az energiaügyi intézkedések hatása összesen = 1 + 2 – 3	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
AT	0,5	0,2	1,1	0,8	0,0	0,0	1,6	1,1
BE	0,2	0,2	0,7	0,5	0,1	0,2	0,9	0,4
BG	0,0	0,0	4,9	2,4	2,0	1,0	2,8	1,4
CY	0,2	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,7	0,1
CZ	0,6	0,0	0,5	1,3	0,0	1,0	1,1	0,3
DE	0,3	0,1	0,8	1,7	0,0	0,0	1,1	1,8
DK	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2
EE	0,1	0,0	0,8	0,3	0,0	0,0	0,9	0,3
EL	0,4	-0,1	5,1	5,9	3,2	5,3	2,3	0,5
ES	0,5	0,0	1,1	0,2	0,0	0,1	1,6	0,0
FI	0,0	0,1	0,2	0,3	0,0	0,0	0,2	0,4
FR	0,2	0,2	1,3	1,8	0,7	1,3	0,8	0,7
HR	0,3	0,1	0,5	1,0	0,0	0,0	0,8	1,1
HU	0,1	0,0	1,2	3,1	0,4	0,5	0,9	2,5
IE	0,2	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0	0,3	0,2
IT	1,5	0,0	1,5	0,0	0,4	0,0	2,6	0,0
LT	0,0	0,0	1,4	1,5	0,0	0,0	1,5	1,5
LU	0,8	0,4	0,4	0,6	0,0	0,0	1,2	1,0
LV	0,5	0,1	1,5	1,3	0,0	0,0	2,0	1,5
MT	0,1	0,0	2,8	3,5	0,0	0,0	2,9	3,5
NL	0,1	0,7	0,9	1,2	0,0	0,0	1,0	1,9
PL	0,3	0,2	1,8	1,4	0,0	0,4	2,1	1,2
PT	0,6	0,0	1,5	0,9	0,0	0,0	2,1	0,9
RO	0,8	0,2	0,6	0,3	0,9	0,4	0,4	0,2
SE	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
SI	0,5	0,0	0,4	0,1	0,0	0,0	0,9	0,2
SK	0,2	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1	0,5	-0,1
EA	0,5	0,1	1,1	1,1	0,2	0,4	1,3	0,9

Forrás: A Bizottság 2022. őszi előrejelzése